

STANDARD FORSIDE TIL EKSAMENSOPGAVER

Fortrolig

Ikke fortrolig

Prøvens form (sæt kryds)	Projekt	Synopsis	Portfolio	Speciale	Skriftlig hjemmeopgave/24 timers prøve
-----------------------------	---------	----------	-----------	----------	--

Uddannelsens navn	Læring og Forandringsprocesser	
Semester	10. semester	
Prøvens navn/modul (i studieordningen)	Kandidatspeciale	
Gruppenummer	Studienummer	Underskrift
Navn Katrine Gunner	20142115	
Navn		
Navn		
Navn		
Navn		
Navn		
Afleveringsdato	2. januar 2017	
Projektitel/Synopsistitel/Speciale- titel	Camp Fanøs aftryk på familierne	
I henhold til studieordningen må opgaven i alt maks. fylde antal tegn	192.000	
Den afleverede opgave fylder (antal tegn med mellemrum i den afleverede opgave) (indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag medregnes ikke)	122.043	
Vejleder (projekt/synopsis/speciale)	Kristian Larsen	

Jeg/vi bekræfter hermed, at dette er mit/vores originale arbejde, og at jeg/vi alene er ansvarlig for indholdet. Alle anvendte referencer er tydeligt anført. Jeg/vi er informeret om, at plagiering ikke er lovligt og medfører sanktioner. Regler om disciplinære foranstaltninger over for studerende ved Aalborg Universitet (plagiatregler): <http://www.plagiat.aau.dk/regler/>

Camp Fanøs aftryk på familierne

Navn: Katrine Gunner (20142115)

Titel: Camp Fanøs aftryk hos familierne

Specialeartikel

10. semester

Stud.mag. i Læring og forandringsprocesser

Aalborg Universitet, København

Afleveringsdato: 2. januar 2017

Artiklens omfang:

Anslag: 11.921

Camp Fanøs aftryk hos familierne

- Læring på Camp Fanø

Katrine Gunner

Stud.mag i Læring og Forandringsprocesser
Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi
Aalborg Universitet, CPH

Abstract

Med udgangspunkt i interviews af børn og forældre fra Camp Fanø, vil der i denne artikel gives et indblik i, hvad børn og deres familier lærer efter et forløb på Camp Fanø og om det kan overføres til andre kontekster. Praksissen undersøges med et socialkonstruktivistisk blik. Empirien består af kvalitative interviews og bliver analyseret med Pierre Bourdieus begrebsapparat samt socialpsykologiske begreber. Slutteligt konkluderes at Camp Fanø er virksom hos de børn, der oplever forældrestøtte.

Indledning

Formålet med denne artikel, er at give et indblik i hvad Camp Fanø rent faktisk bidrager med til de deltagende familier. Overvægt og fedme er en stor trussel mod folkesundheden og er med til at udgøre en af de største sundhedsproblemer på verdensplan. Fænomenet er et alvorligt sundhedsproblem, fordi at der ses mange livsstilsygdomme i forbindelse med overvægt, herunder type-2 diabetes, hjerte-kar-sygdomme, men også psykosociale problemer (Folkesundhedsrapporten, 2007, s. 261). Overvægt er et kompleks fænomen og årsagerne kan ikke forklares alene ved, at man spiser for meget og bevæger sig for lidt. Mange faktorer som biologiske, adfærdsmæssige og samfundsrelaterede faktorer spiller en væsentlig rolle (Folkesundhedsrapporten, 2007, s. 267). Overvægt er omkostningsfuldt for samfundet og regeringen har derfor fremsat forskellige initiativer i forsøget på at forebygge overvægt, hvilket indeholder handlingsplaner og anbefalinger til kommunerne (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2007, s.12).

Odense Kommune har bl.a. derfor en intervention, som skal forsøge at bremse udviklingen af overvægt i hos børn. Interventionen hedder Camp Fanø og består af et ophold i 5 uger på en koloni på Fanø. Campen består af 40 5. klasses børn og har succesfulde resultater, hvor alle oplever en reduceret personvægt. Men hvad sker der med børnene og familierne på sigt. Formår de at ændre deres livsstil på sigt.

På baggrund af ovenstående, er der kommet frem til følgende problemstilling:

Hvad sker der med børn der deltager i Camp Fanø, og kan vi tale om at de lærer noget, og i givet fald hvad?

Undersøgelsesfeltet og metode

Denne artikel bygger på en forudgående interesse for Camp Fanø, hvilket er opstået gennem to års arbejde som underviser på campen samt et observationsstudie i 9. semester. Dette har skabt en endnu større nysgerrighed omkring hvad følgende for familierne er.

Camp Fanø

Campen varetages af 6 idrætsstuderende og en professionsbachelor i Sundhed og Ernæring, hvor omkring halvdelen af underviserteamet er gengangere fra tidligere år.

Børnene får undervisning i sundhed, motion og ernæring. Hvor formålet er, at de skal lære hvordan man spiser og bør bevæge sig efter sundhedsstyrelsens anbefalinger. De får samtidig præsenteret, hvordan man udregner energiindtag og forbrænding samtidig med at de deltager i en masse bevægelse og leg med fokus på kondition, forbrænding og sociale færdigheder.

Under campen får forældrene i Odense et fælles tilbud om fire timers diætistundervisning fordelt over to dage (Camp Fanø Rapport, 2009, s. 3-6).

Undersøgellesdesign

Projektet tager udgangspunkt fem individuelle interviews af deltagere fra Camp Fanø som har deltaget i tidligst 2013 og senest 2015 samt to forældre fra henholdsvis 2014.

Det kvalitative interview

I projektet er der anvendt det kvalitative forskningsinterview. Dette skyldes, at det ses som en af de mest effektive metoder til at forstå vore medmennesker og den sociale praksis der kan mediere selvets forhold til sig selv (Brinkmann & Tanggaard, 2010, s.30).

Der er ligeledes udarbejdet en interviewguide som indeholder temaer der skal afdækkes, dog er denne blot til guidens, så hvis nye spændende emner dukker op i interviewsituationen, så giver det semistrukturerede interview den frihed til at forfølge svar og på den måde opnå dybere viden (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 151)

Socialkonstruktivistisk tilgang

Camp Fanø er en konstitution, som er blevet tilrettelagt på baggrund af en række sociale processer og tiltag som blandt andet stammer fra staten, kommunen og sociale interaktioner mellem sundhedsfagligt personale. Camp Fanø er en social konstruktion og består af en koloni, formål, undervisere og deltagere, og er siden 2005 blevet modificeret gennem sociale processer. Det findes derfor relevant, at undersøge om der bliver skabt læring hos subjekterne gennem objektet Camp Fanø med et socialkonstruktivistisk blik.

Teori og analyse

Projektet tager udgangspunkt i Pierre Bourdieus begreber: habitus, felt, metamagtfelt, kapital og doxa samt socialpsykologiske begreber omkring selvtillid, selvverd og velvære. Analysen kan give et indblik i, hvad børn og deres familier lærer af et ophold på Camp Fanø.

Forældre støtte

Resultaterne giver indikationer på, at det er mere overkommeligt at ændre strukturerne derhjemme, hvis hele familien anvender deres ressourcer og støtter op omkring barnet samtidig med at de anerkender strukturerne fra Camp Fanø.

Det er essentielt, at være lydhøre overfor barnet, som har været af sted og fået erfaret denne ændring på egen krop. Alle har behov for inddragelse, hvis disse tiltag skal fungere og inkorporeres i en familie. Der må endvidere forsøges at bryde med de traditioner og logikker, som har været iboende i familien.

Disse tiltag vil, over tid, blive mere naturlige og vil formentlig på sigt opleve en vis inkorporering, som viser sig gennem en tilegnelse af nye habituelle dispositioner. Det findes dog afhængigt, hvor stor en kontrast der er mellem familiens strukturer og Camp Fanøs.

Børn der ikke oplever stærk støtte når de kommer hjem, vil have udfordringer i at ændre deres praktikker. Dog kan få og små ændringer ses som begyndelsen til et nyt tankesæt omkring sundhed. Formentlig vil de forsøge, at føre deres erfaringer videre. Dog opleves dette som uoverkommeligt på længere sigt, da børnene har behov for konkret støtte for at ændre deres iboende praktikker og ikke falder tilbage til deres tidligere habituelle dispositioner for sundhed. Det er dermed ikke antaget, at de uden forældre støtte, ikke vil kunne ændre deres praktikker på sigt. De besidder erfaringen på egen krop og har nogle redskaber der kan komme i spil. Ligeledes er deres habitus udviklet og de vil formentlig have større sandsynlighed for at ændre praktikker end hvis ikke, de havde deltaget på Camp Fanø.

Familiepraksissen

Det kan tilnærmelsesvis antages, at hvis man som individ før har haft deltaget i en aktiv bevægelseskultur, så vil det formentlig være lettere at indtage denne positionen som et aktivt menneske, og anvende ny viden og strukturerne fra Camp Fanø i familien. Det kan samtidigt opleves værdifuldt at følge strukturerne fra Camp Fanø, fordi at der opleves en positiv ændring hos barnet. Det giver derfor anledning til at indikere, at deres tidligere positionering i det sociale rum synes, at have en afgørende betydning for, hvordan de tager imod de nye strukturer fra Camp.

En af grundene til at Camp Fanø kan opleves succesfuldt, kan skyldes et forhenværende mismatch mellem forældre og barnets orienteringer, som nu synes at stemme overens. Selvom det er børnene der har deltaget aktivt på selve campen, så er det umiddelbart ikke kun dem der lærer noget. Der gives indikationer for, at Camp Fanø også påvirker forældre i den retning, at de kan få et nyt tankesæt omkring sundhed.

Balance og disciplin

Det opleves at flere informanter får nye strukturer og orienteringer der kan tilbageføres til Camp Fanø. Nogle familier synes at have disse redskaber som inkorporerede, da de ikke behøver at italesætte dem mere, og det synes derfor at ses som at deres habituelle dispositioner for kost og motion har ændret sig.

Det opleves, at der opstår en efterfølgende form for forståelse af kroppens energibalance som de anvender som et tankeredskab og en nye orienteringer. Når de for eksempel tillader sig, at spise noget usundt, så vælger de enten før eller efter at forbrænde den ekstra indtaget energi gennem motion.

Der synes ligeledes, at være opstået disciplin for at være vedholdende for noget der findes interessant, en disciplin som ikke var tydelig før Camp Fanø. Denne nye strategi og orientering opleves overvejende hos de børn som oplever støtte fra forældre.

Selvtillid og selvværd

Størstedelen af informanterne syntes at have erfaret en stærkere selvtillid og et øget selvværd. Det kan derfor give indikationer for, at Camp Fanø besidder faktorer der kan styrke deltageren selvtillid og selvværd, som blandt andet kunne være væggtab og nyt syn på sig selv. Dette nye syn på en selv, kan i nogle situationer, overføres til at klare udfordringer og mål.

Der synes at være en sammenhæng mellem et lavt selvværd og overvægt før Camp Fanø, som dog ændres gennem campen og tiden efter. Det antages at stamme fra den symbolske vold der opstår, når samfundet er med til at påvirke konsensus om den rigtige krop. Denne konsensus, kan blandt andet opstå af interventioner, som for eksempel Camp Fanø.

Der synes ligeledes, at der opstår transfer mellem den oplevede øget selvtillid og selvværd, hvilket kan opleves gennem, at der kan klares flere udfordringer og opgaver i andre sociale kontekster.

Der kan dog også opstå udfordringer gennem denne oplevet selvtillid. I nogen grupper har denne viden ikke værdi og bliver ikke værdsat på samme måde. Det kan muligvis godt skabe udfordringer, når man som agent prøver at udfordre andres viden i en anden social kontekst. Camp Fanø synes ikke kun at påvirke børnene og giver en indikation på at det ikke kun har handlet om at give børnene og familierne nye kost og motionsstrategier. Det sociale element fra Camp Fanø har sammen med en øget selvtillid og selvværd, syntes at have en stor påvirkning for den enkeltes oplevelse af almen velvære. Det synes ligeledes at være essentielt, at Camp Fanø ikke kun påvirker børn, men også forældrene.

Sociale forskelle

Der syntes samtidig at opleves en sammenhæng mellem de socioøkonomiske baggrunde. I denne undersøgelse, viser der sig en sammenhæng mellem de sociale positioner. Dem der har relativt stærke ressourcer gennem økonomisk, social og kulturel kapital, synes at klare sig langt bedre med at tage strukturerne fra Camp Fanø med sig og anvende dem til at leve et sundere liv. Og dem hvor campen ikke syntes at være særlig virksom, synes at have relativt sparsomt adgang til økonomisk og kulturel kapital.

Det kan ikke vides om dette er et tilfælde, men det syntes i hvert fald essentielt nok til at have med i overvejelserne omkring Camp Fanø og hvordan man måske i fremtiden kunne skabe større støtte til familier med svage ressourcer.

Afrunding

Diskussion

Det har undervejs i processen syntes relevant at anvende Pierre Bourdieus teori, men det har ikke været uden udfordringer.

Under analysearbejdet har der både opstået teoretisk over- og understyring. Det er dermed forsøgt at gribe det an ved at skabe balance mellem begreberne og empirien. Det er derfor anvendt en mere socialpsykologisk tilgang i analysen, som synes at kunne få resultaterne til at være tydeligere gennem begreberne og stadig anvende Bourdieus begrebsapparat uden at være for overstyret.

På baggrund af denne udfordring kan det dermed diskuteres, om hvorvidt at der var behov for at se undersøgelsen med en anden teori. For et eksempel kunne anvendelsen af to forskellige teorier, muligvis have givet andre syn og spændende resultater.

Det må fremhæves, at det ikke syntes at have været muligt at konstruere et fuldstændigt billede af informanternes habituelle dispositioner og derfor er synes resultaterne omkring den socioøkonomiske baggrund ikke at bære præg af validitet. Dog synes det ikke at kunne undlades, da det alligevel syntes vigtigt for fremtidige undersøgelser at have den antagelse med.

Konklusion

Denne undersøgelses resultater er baseret på et snævert empirisk materiale, men synes at besidde nogle essentielle indikationer og tendenser om hvilke aftryk Camp Fanø sætter på familierne.

Denne undersøgelse viser, at der er tale om læring fra Camp Fanø, som børnene efterfølgende kan anvende som tankesæt eller specifikke handlingsmuligheder. Det er dog tydelige indikationer på, at de børn som oplever konkret støtte af deres forældre

efterfølgende, synes at kunne overføre strukturerne fra campen langt bedre end dem som ikke oplever støtte fra forældre.

Resultaterne fra undersøgelsen kan bidrage til, at forbedre Camp Fanø gennem et større fokus på forældrestøtten og muligvis intensivere støtten for familier med svage ressourcer.

Referencer

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2010): Kvalitative metoder. I Brinkmann, S & Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder- en grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview* (Årg. 2. udgave). København: Hans Reitzels Forlag.

Web:

Camp Fanø Rapport (2009). Lokaliseret den 20. december 2016 på Odense Kommune:

www.odense.dk/borger/familie-boern-og-unge/sundhedsplejen/andre-sundhedstilbud/camp-sund-og-sjov-fano

Folkesundhedsrapporten (2007). Lokaliseret den 15. december 2016 på Statens Institut for Folkesundhed: www.si-folkesundhed.dk/upload/kap_21_overv%C3%A6gt_og_fedme.pdf

Camp Fanøs aftryk på familierne

Katrine Gunner

20142115

Vejleder: Kristian Larsen

Kandidatspeciale i Læring og Forandringsprocesser

Aalborg Universitet, København

2. januar 2017

Anslag: 122.043 = 51 sider

Abstract

The purpose of this study is to provide an insight of the contribution the intervention, Camp Fanoe, gives to the participating families. Overweight and obesity is seen as a major threat to public health and it constitutes one of the major health problems worldwide. The phenomenon is a serious health problem because there are many lifestyle diseases associated with obesity, including type-2 diabetes, cardiovascular diseases and also psychosocial problems.

The Municipality of Odense has developed an intervention camp to stop the progression of overweight children. The camp consists of a 5 week stay at Fanoe. The participants are 40 overweight 5th grade children and the quantitative results from the camp is positive. This study desires to investigate the following problem: What happens to the children participating at Camp Fanoe after the intervention is over and what knowledge acquired at the intervention do they use afterwards?

The practice is examined with a social-constructivist point of view and analysed with respect to Pierre Bourdieu's concepts. The study is composed of seven semi-structured interviews with five former participants and two parents, who have been affiliated to Camp Fanoe within the last 4 years. The results are based on a little empirical material but appear to possess some essential indications and trends about which effects Camp Fanoe has on the participating families.

The study shows that the children are taught methods which they can later use as specific mindset or physical actions for treatment of obesity. However, there is a clear indication that children who experiences support of their parents subsequently are better to implement the methods from the camp into their everyday life. There are also indications that they get new habitual dispositions of diet and exercise. The children, who does not experience parental support, have a challenge integrating the methods from the intervention into their everyday life. They have a tendency to fall back to their former habitual dispositions. All though, since they have participated in Camp Fanoe, it has given them new thinking methods about health and they will eventually be more likely to change practices than people who has not participated in the intervention. There is also a link between the social positions of the children and their families. Those who have relatively strong resources from home appears to do be better to use the methods from Camp Fanoe to live a healthier life. Those children, for whom the camp did not seem to be particularly effective, appear to have relatively scarce access to funds and resources. It

can't be concluded whether it is a coincidence or not, but it seemed as an interesting tendency which was essential enough to consider and how the intervention in the future may provide a greater support for families with less resources. The results from the study may help improve Camp Fanoë through a greater focus on parental support and possibly intensification of support for families with fewer resources.

Forord

Denne undersøgelse udfærdiget som et kandidatspeciale på kandidatuddannelsen i Læring og Forandringsprocesser, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet, København. Projektet er udarbejdet af Katrine Gunner i perioden 1. september 2016 til 2. januar 2017.

Projektets formål er, at afdække hvad interventionen mod børneovervægt, Camp Fanø, rent faktisk har af læringsudbytte. Dermed henvender projektet sig til både familier, men også til sundhedsfaglig personale der ønsker at skabe bedre forudsætninger for børn der har deltaget i en sundhedsintervention.

En stor tak skal lyde til Odense Kommune, som har været samarbejdsvillige under projektperioden. Yderligere ønsker jeg at takke min vejleder, Kristian Larsen, for kyndig vejledning og sparring i kandidatspecialet.

Læsevejledning

Undersøgelsen er bygget op i kapitler, som følgende vil blive præsenteret. Det anbefales at alle kapitler læses i kronologisk rækkefølge for at opnå bedst forståelse af undersøgelsen helhed. Hvis man som læser, er bekendt med Pierre Bourdieus begreber, kan man undlade at læse teoriafsnittet.

Introduktion

Introduktionen indeholder projektets indledning og problemfelt. Herefter præsenteres projektets emne, problemformulering og forhåndskendskab. Sluttelig vil der være en begrebsafklaring.

Videnskabsteori

Her præsenteres projektets videnskabsteoretiske ståsted, socialkonstruktivismen, som der bliver indtaget i projektet.

Undersøgellesdesign

I dette kapitel argumenteres der for brugen af det semistruktureret interview og hvorledes at data er blevet behandlet til analyse.

Teoretisk ramme

I dette kapitel præsenteres begrebsapparatet for analysen. Der benyttes Pierre Bourdieus begreber: habitus, felt, kapital, doxa, symbolsk vold og metamagtfelt samt socialpsykologiske begreber omkring selvtillid, selvværd og velvære.

Analyse

Dette kapitel vil være delt op i to analyser. Først vil informanternes socioøkonomiske baggrunde blive gennemgået. Derefter vil interviewene blive analyseret i lyset i Bourdieu og de socialpsykologisk begreber gennem fem temaer.

Afslutning

I det afsluttende kapitel i projektet diskuteres valget af metoden og teorien. Undersøgellesdesignet får et kritisk blik og endeligt samles projektets resultater og der svares på problemformuleringen. Kapitlet afsluttes med en perspektivering der beskriver hvordan at resultaterne kan anvendes i dag og til andre relevante studier.

Referencer er angivet efter APA-modellen.

Abstract	2
Forord	4
Læsevejledning	5
1. Indledning	7
1.1. Problemstilling	8
1.2. Forhåndskendskab	9
1.3. Afgrænsning	9
1.4. Formål	10
2. Videnskabsteori og metode	11
2.1. Socialkonstruktivisme.....	11
2.2. Undersøgelhedsdesign.....	12
2.3. Det kvalitative forskningsinterview	13
2.4. Forberedelse.....	13
2.5. Kendskab til informanterne og Camp Fanø	13
2.6. Rekruttering af informanter.....	14
2.7. Det semistrukturerede interview	15
2.8. Interviewguide.....	16
2.8. Efter interviewet	17
2.9. Dataanalyse.....	18
2.10. Kodning.....	18
2.11. Validitet og generaliserbarhed.....	19
2.12. Ethiske overvejelser	19
2.13. Opsummering af videnskabsteori og metode.....	20
3. Teoretisk ramme	21
3.1. Fra sundhed til Camp Fanø	21
3.2. Pierre Bourdieu	22
3.3. Habitus	23
3.4. Felt.....	24
3.5. Doxa.....	25
3.6. Kapitaler.....	25
3.7. Symbolsk vold	26
3.8. Metamagtfelt	27
4. Socialpsykologiske begreber	27
4.1. Opsummering af teoretisk ramme	29
5. Analyse	30
5.1. Socioøkonomiske baggrunde	30
6. Interviewanalyse	32
6.1. Forældrestøtte.....	32
6.2. Familiepraksissen.....	40
6.3. Balance og disciplin.....	44
6.4. Selvtillid og selvværd	46
6.5. Sociale forskelle.....	52
7. Afrunding	54
7.1. Diskussion af metode.....	54
7.2. Diskussion af teori	56
8. Konklusion	58
9. Perspektivering	60
10. Litteraturliste	61

1. Indledning

Overvægt og fedme er en stor trussel mod folkesundheden og er med til at udgøre en af de største sundhedsproblemer på verdensplan. Fænomenet er et alvorligt sundhedsproblem, fordi der ses mange livsstilssygdomme i forbindelse med overvægt, herunder type-2 diabetes, hjerte-kar-sygdomme, men også psykosociale problemer (Folkesundhedsrapporten, 2007, s. 261).

Overvægt er et kompleks fænomen og årsagerne kan ikke forklares alene ved, at man spiser for meget og bevæger sig for lidt. Mange faktorer som biologiske, adfærdsmæssige og samfundsrelaterede faktorer spiller en væsentlig rolle. På makroniveau drejer det sig om nationer og store befolkninger, hvor det på mikroniveau drejer sig om lokalsamfund eller familierne. På mikroniveau er det det fysiske, økonomiske og sociokulturelle miljø, der kan være med til at forklare fænomenet og bedst kan forklare hvor stor en andel af befolkningen der vil udvikle fedme. På individniveau er det især det biologiske og adfærdsmæssige faktorer der er på spil (Folkesundhedsrapporten, 2007, s. 267).

På grund af livsstilssygdommene, er der en stor omkostning for samfundet, som i 2007 blev opgjort til 14,4 milliarder kroner eller 1% af BNP (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2007, s. 10). Dette er formentlig større i dag, da der fortsat har været en stigning af overvægtige i Danmark. Fra regeringens side er der derfor fremsat, forskellige initiativer i forsøget på at forebygge overvægt, hvilket blandt andet indeholder handlingsplaner og anbefalinger til kommunerne (Indenrigs- og Sundhedsministeriet, s.12).

Odense kommune oplevede i 2015 ved en skoleundersøgelse, at 15% af alle børn i 5. klasse var overvægtige. Dette bekræftede den foruroligende stigning af overvægt, der både er set nationalt som internationalt (Camp Fanø Rapport, 2009, s.12). Det har derfor været essentielt at tilrettelægge programmet Camp Sund & Sjøv, også kaldt Camp Fanø, i et forsøg på, at bremse denne udvikling af overvægt.

Programmet består i at overvægtige 5. klasses børn i Odense Kommune får et tilbud om at komme på Camp Fanø. Hvis de takker ja og får plads på holdet, så bliver de taget ud af folkeskolen i 5 uger op til sommerferien. De tager til Fanø, hvor de skal tilbringe tiden sammen med 39 andre børn. Campen varetages af 6 idrætsstuderende og en professionsbachelor i Sundhed og Ernæring, hvor omkring halvdelen af underviserteamet er gengangere fra tidligere år.

Børnene får undervisning i sundhed, motion og ernæring. Hvor formålet er, at de skal lære, hvordan man spiser og bør bevæge sig efter sundhedsstyrelsens anbefalinger. De får samtidig præsenteret, hvordan man udregner energiindtag og forbrænding samtidig med at de deltager i en masse bevægelse og leg med fokus på kondition, forbrænding og sociale færdigheder. Under campen får forældrene i Odense et fælles tilbud om fire timers diætistundervisning fordelt over to dage. Efter campen er der fire opfølgingsmøder for familierne og en idrætsdag i løbet af det følgende sjette skoleår (Camp Fanø Rapport, 2009, s.1-6). I syvende skoleår, er der ikke mere opfølgning og familierne skal klare sig selv med erfaringerne fra interventionen .

Resultatet er for alle deltagere er, at de efter endt camp, har opnået vægttab efter 5 ugers camp. I 2015 ses det, at børnene i gennemsnit har tabt 6.7% af deres kropsvægt, hvilket svarer til 2.2 BMI-point (Jf. Bilag 11). Men vi ser også, at kun 14 børn møder op til opfølgning, hvor den sidste vejning skulle foregå. Dette frafald af børn, medfører at de efterfølgende resultaterne fra de resterende deltagere udebliver fra statistikken, hvilket begrænser generaliserbarheden på de kvantitative resultater. Dette er generelt en tendens fra mange årgange (Camp Fanø Rapport, 2009, s. 15)

Dette frafald kan skyldes mange forskellige ting, og det vil være yderst udfordrende at undersøge de børn der ikke møder op. Men det kunne derfor være interessant, at undersøge de børn som succesfuldt gennemfører campen og hvad der sker i familierne efterfølgende og ligeledes, hvordan håndterer de det efterfølgende liv efter Camp Fanø.

1.1. Problemstilling

Med ovenstående overvejelser og undring, har det ført mig til følgende problemstilling:

Hvad sker der med børn der deltager i Camp Fanø, og kan vi tale om at de lærer noget, og i givet fald hvad?

For at strukturere processen, vil jeg ligeledes forfølge disse arbejdsspørgsmål:

- *Kan man tale om at der tilegnes nye ændrede habituelle dispositioner og i givet fald hvilke?*
- *Kan man tale om transfer for det, der tilegnes på campen til barnets andre kontekster, og i givet fald hvad?*

For at besvare problemstillingen, vil jeg udarbejde og gennemføre fem individuelle interviews af børn, som har deltaget på campen indenfor de sidste fire år. Ligeledes vil jeg inddrage to forældres syn på ovenstående gennem individuelle interviews. Dette gøres fordi det er børnene, der kan fortælle om de har været påvirket fra campen på sigt og forældrene kan bidrage til deres oplevelse af Camp Fanø, deres børn og deres efterfølgende respons. Interviewene vil foregå i informanternes rammer i Odense. De vil foregå i deres folkeskole, i deres hjem og på Syddansk Universitet. Campens program er umiddelbart det samme år efter år, men selvfølgelig med variationer af undervisere der er præget af egen motivation, erfaring og viden.

1.2. Forhåndskendskab

Jeg vil så vidt muligt forsøge, at gøre undersøgelsen så eksplorativ som muligt. Begrænsninger for dette, kan opstå på baggrund af, at jeg har arbejdet som underviser på Camp Fanø i år 2013 og 2014 samt observerede i forbindelse med mit 9. semester i 2015. Jeg vil derfor være bevidst om mine forforståelse og vil være åben for nye og overraskende informationer der måtte opstå.

1.3. Afgrænsning

Specialet vil ikke gå i dybden med, om de har gennemført Camp Fanø med succes eller om de har kunne vedligeholde deres vægttab og sundhed.

Specialet vil lægge vægt på om de har lært noget, og i så fald, hvad de lærte og derefter om de syntes at have kunne overføre denne læring til andre kontekster.

Jeg vil gå i dybden med hvilken viden og erfaring de har kunne anvende de konkrete steder samt hvilke udfordringer og muligheder der kan være opstået.

Projektet vil også kortlægge familiernes socioøkonomiske ressourcer, fordi det kan være med til at give et billede af, hvorfor at børnene og familierne handler som de gør.

Ved hjælp af Pierre Bourdieus teori omkring felt, habitus, kapital, doxa og metamagtfelt samt udvalgte socialpsykologiske begreber, vil jeg analysere empirien.

1.4. Formål

Målet for dette projekt, er at konkretisere om der er tale om længerevarende ændrede adfærd og hvad det faktiske læringsudbytte er, som børnene får med sig hjem fra Camp Fanø. Det skal dog understeges, at undersøgelsens fund ikke vil kunne generaliseres til alle Camp Fanøs deltagere, men kan angive nogle tendenser og indikationer der figurerer omkring praksissen Camp Fanø og dens deltagere.

Resultaterne kan formentligt give undervisere og arrangører af Camp Fanø samt forældre fokus på, hvilken læring der kan overføres til andre kontekster og de kan derfor være med til at støtte i de udfordringer og succeser som denne skaber.

Derudover er det yderst relevant, om der kan skabes læring fra Camp Fanø og om denne kan overføres til andre kontekster. Lignende interventioner, som for eksempel julemærkehjem, vil også kunne anvende de opnåede resultater.

2. Videnskabsteori og metode

I dette kapitel præsenteres undersøgelsesdesignet.

Indledningsvis vil undersøgelsens videnskabelige position, socialkonstruktivismen, beskrives. Derefter præsenteres undersøgelsesdesignet og valg af metode. Undersøgelsen er baseret på interviews og kapitlet vil derfor indeholde, en præsentation af denne og overvejelserne for den valgte empiriindsamlingsmetode. Endeligt vil kapitlet beskrive, hvordan at den empiriske data vil blive bearbejdet samt hvilke etiske overvejelser som undersøgelsen måtte have medført.

2.1. Socialkonstruktivisme

Udgangspunktet for det socialkonstruktivistiske videnskabsteori, er at virkeligheden anskues som et socialt konstrueret fænomen. Dette er i fuldstændig opposition til den logisk-empiriske traditions forståelse af virkelighed og sandhed, og socialkonstruktivismen har af den grund en karakter af anti-realisme og anti-essentialisme. Dette skyldes, at socialkonstruktivismens udgangspunkt er, at der ikke findes nogen universelle sandheder, hvilket vil sige, at der godt kan konstrueres en konklusion for en undersøgelse, men at der findes flere forskellige udlægninger af sandheden (Esmark, Lausten & Andersen, 2005, s. 16).

Til forskel for andre videnskabsparadigmer, så anlægger socialkonstruktivismen virkeligheden gennem sin relation mellem objekt og subjekt. Det er denne relation der består af mening og angiver den sociale virkelighed:

"Pointen er blot, at objekter og subjekter i sig selv bogstavelig talt er meningsløse. Objekter og subjekters mening er altid resultatet af relationer og ikke af objektet eller subjektet i sig selv (Esmark et al, 2005, s. 16-17)".

Det vil sige, at objekter og subjekter er grundlaget for en anden orden af virkelighed og det er her, der kan tilskrives mening. Det er som udgangspunkt, at relationer går forud for alt, hvad der er begribeligt (Esmark et al, 2005, s. 18).

I socialkonstruktivismen ses enhver menneskelig aktivitet bundet på den ene eller anden måde til den sociale virkelighed. Den påstår ikke, at der ikke findes en virkelighed uden for den sociale videnskab, men for at opnå denne, så skal man gøre sig fri fra alle relationer og det er præcis hvad der ikke kan lade sig gøre. Derfor er det i sin enkelthed, at når man arbejder socialkonstruktivistisk, så skal man afdække eller kortlægge den

mening, der skabes af relationer subjekter eller mellem subjekter og objekter (Esmark *et al.*, 2005, s. 18-19).

Det ses ligeledes, at socialkonstruktivismen tager udgangspunkt i et mere inklusivt begreb om sociale konventioner og analysestrategien strækker sig langt udover sproget. Som socialkonstruktivist giver det derfor mulighed for, at undersøge enhver slags interaktion omkring kultur, viden, praksis, ritualer og traditioner (Esmark *et al.*, 2005, s. 20).

2.1.1. Socialkonstruktivistisk tilgang

Camp Fanø er en konstitution, som er blevet tilrettelagt på baggrund af en række sociale processer og tiltag som blandt andet stammer fra fænomenet sundhed (Jf. teoriafsnit). Derudover synes staten, kommunen og sociale interaktioner mellem sundhedsfagligt personale at have påvirket tilblivelsen af interventionen og er siden 2005 blevet modificeret gennem sociale processer. Det findes derfor relevant, at undersøge om der bliver skabt læring hos subjekterne gennem objektet Camp Fanø med et socialkonstruktivistisk blik i interaktionen og relationen omkring adfærd, sundhed, vaner og forandring.

2.2. Undersøgellesdesign

Udgangspunktet for valget af undersøgelsesdesignet, er at det forventes at kunne hjælpe med at svare på problemstillingen. Projektet tager udgangspunkt fem individuelle interviews af deltagere fra Camp Fanø, som har deltaget i tidligst i 2013 og senest i 2015 samt to forældre fra henholdsvis 2014.

Det kvalitative forskningsinterview er valgt, fordi der ønskes viden om deres liv og deres erfaringer.

Det ønskes at klarlægges, hvad der sker med børn der deltager på Camp Fanø og om der er tale om, at de lærer noget, som de kan anvende herefter. Det er formålet, at forstå disse børn og hvordan at Camp Fanø har påvirket deres liv og familie. Samtidig er formålet, at gå i dybden på en sådan måde, at jeg kan belyse deres menneskelige oplevelser, deres erfaringsprocesser og det sociale liv (Brinkmann & Tanggaard, 2009, s. 17).

Det følgende afsnit vil præsentere undersøgelsesdesignet samt de overvejelser og handlinger der har været før og efter udførelsen.

2.3. Det kvalitative forskningsinterview

Den primære empiriindsamlingsmetode i specialet har været det individuelle forskningsinterview. Valget for denne form for empiriindsamling skyldes, at det ses som en af de mest effektive metoder til at forstå vore medmennesker og den sociale praksis, der kan mediere selvets forhold til sig selv (Brinkmann & Tanggaard, 2010, s. 30). Interviewet har den fordel, at den giver adgang til børnenes oplevelse af deres livsverden og gennem den metode, kan jeg begynde at konstruere forståelser som eventuelt kan være begyndelsen på en teoriudvikling om børn der har været Camp Fanø og deres mulige transfer af erfaring og læring fra en kontekst til en anden (Brinkmann & Tanggaard, 2010, s. 31).

2.4. Forberedelse

Forskningsinterviewet har ingen standardprocedurer eller regler for, hvordan det skal udføres. Dog kan man finde standardvalg af tilgange og teknikker i litteraturen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 119). Jeg har derfor anvendt inspiration fra Steinar Kvale, Svend Brinkmann og Lene Tanggaards metodebøger: *Interview - Introduktion til et håndværk* samt *Kvalitative Metoder - En grundbog*. Disse er anvendt til at forberede, udføre og til dels at analysere interviewene. Ligeledes har det været ønsket, at gennemføre interviewet med Pierre Bourdieus begrebsapparat, hvilket har givet udfordringer, da de er af forskellige faglige baggrund. Men det har også skabt muligheder, idet Bourdieu tænker videnskabsteori, teori og metodologi som tæt sammenvævede. Dette medfører blandt andet, at jeg ikke vil være bundet af et specifikt regelsæt under udførelsen af interviewene, men snarere at have efterrefleksionerne med til efter udførelsen af interviewene (Glasdam, 2004, s. 42).

2.5. Kendskab til informanterne og Camp Fanø

Jeg har selv arbejdet som underviser på Camp Fanø i 2013 og 2014. I 2015 udførte jeg ligeledes undersøgende arbejde og feltobservationer på campen, for derefter at skrive min 9. semester opgave på kandidaten Læring og Forandringsprocesser.

Mine informanter ved derfor mere eller mindre hvem jeg er. Nogle har haft mig som underviser og andre kender mig blot som observatøren, der figurerede på campen i perioder. Forældrene kender mig som enten underviser eller har hørt om mig på grund af min rolle som observatør.

Jeg ser det som en positiv fordel, at jeg har et kendskab til campen, idet at jeg kender til Camp Fanøs doxa. Jeg har haft opbygget en erfaring gennem årene, en habitueret sans for den sociale verden som informanten taler ud fra, hvilket blandt andet har medført, at jeg ifølge Bourdieu, er bedre stillet til at sætte mig i informantens sted og dermed forstå svarene og stille opfølgende spørgsmål:

"en livslang og ad hoc forberedelse, der gør forskeren i stand til <<on the spot>> at modellere spørgsmål, således at de bliver regelrette antagelser (...) og når den investeres i spørgsmål kommer til at opmuntre interviewpersonen til at åbenbare sig endnu mere, dvs. er tillidskabende..." (Glasdam, 2004, s.43).

Både Bourdieu og Kvale beskriver vigtigheden af, at have en grundig viden om det tema, som forskningen omhandler samt viden om kulturen hvori forskningen foregår. De ser begge dette som en forudsætning for at gå i gang med at interviewe og derfor synes blandt andet forhåndsskabet at være positivt (Glasdam, 2004, s. 43).

2.5.1. Forforståelse

På trods af det kendskab der er til campen, har jeg haft stor fokus på min forforståelse. Der er efter bedste evne forsøgt at være nysgerrig, lydhør og kritisk overfor mine egne forudsætninger. Det er ønsket at forstå agenterne ud fra deres horisont og deres position i det sociale rum (Glasdam, 2004, s.43).

2.6. Rekruttering af informanter

Der blev først taget kontakt per telefon til tre forældre fra årgangene 2013 og 2014, hvis børn jeg mente, kunne bidrage til specialet. To af dem svarede, at deres børn gerne ville deltage og der blev udvekslet telefonnumre for videre aftale.

Derefter blev tre forældre fra 2015 kontaktet og jeg fik derefter tilladelse til at kontakte børnene. De tre elever fra 2015 havde tidligere deltaget i et fokusgruppeinterview i forbindelse med 9. semesteropgaven. Begrundelsen for at vælge nogen, jeg havde interviewet før, var at jeg følte, at de var gode til at åbne sig op og jeg havde et mere tillidsfuldt kendskab til dem end andre fra årgangen 2015. Det er ud fra et Bourdieusk perspektiv ideelt, at udvælge sine informanter ud fra, hvem man syntes kan bidrage mest i forhold til den givne problemstilling (Glasdam, 2004, s. 45).

Børneinterviewene er enten foregået på deres folkeskole eller på Syddansk Universitet i Odense.

For at få kontakt til frivillige forældre, valgte jeg at tilmelde mig to forskellige facebookgrupper for forældre i 2013 og 2014 (Jf. bilag 3). Jeg fik tre positive henvendelser fra forældre fra 2014 og vi aftalte derefter nærmere. En af dem meldte afbud.

Det er med i tankerne, at forældre som tilmelder sig frivilligt et interview på denne måde, er forældre, som formentlig har børn der har gennemgået et succesfuldt forløb og dette vil selvfølgelig være medtænkt i analysedelen.

Forældreinterviewene er foregået i deres hjem i Odense.

2.7. Det semistrukturerede interview

Det har været ønsket, at udføre semistrukturerede interviews, da jeg ønsker at komme helt tæt på informanternes livsverden.

Idet jeg ikke på forhånd, kan vide hvad informanterne har eller om de har erfaringer med sig fra Camp Fanø, så vil jeg med et stramt strukturerede interview formentlig ikke kunne, analysere mig frem til den viden jeg ønsker og jeg vil ikke kunne indfange informanternes viden på samme måde, fordi jeg vil være bundet af interviewguiden (Brinkmann & Tanggaard, 2010, s. 35-36).

Det semistrukturerede interview er til dels styret af ovennævnte forfattere, men er også underlagt af mine tidligere erfaringer fra Camp Fanø. Det har dog også stadig været ønsket, at følge Bourdieus tankegang i og med, at lade informanten have en del af styringen og være med til at sætte dagsordenen, så der ikke er pålagt nogen tvang om hvad det skal handle om (Glasdam, 2004, s.44)

Det semistrukturerede interview giver mig den frihed, at jeg kan forfølge informanternes svar og på den måde opnå en dybere viden. Gennem aktiv lytning, vil jeg lytte til hvad der siges og hvordan det siges. På den måde kan jeg hele tiden sammenholde det med interviewtemaet samtidig med at jeg forsøger at have sensitivitet i forhold til interviewets sociale relation og hvad jeg gerne vil spørge om (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 159).

2.7.1. Antallet af informanter

Antallet af informanter er blevet besluttet ud fra specialets varighed og ressourcer (Kvale & Tanggaard, 2010, s. 32). Det forventes at fem børn og to forældre er passende til at

kunne undersøge og give viden om deres mulige erfaringer i forbindelse med Camp Fanø. Formålet er ikke at kunne generalisere, men at kunne fortælle om hvad der sker med børn der har deltaget på Camp Fanø.

2.7.2. *Min rolle*

Jeg er bevidst om at min rolle som tidligere underviser samt om magtforholdet mellem voksen og barn, der kan påvirke børnenes svar. Jeg har derfor inden interviewet gjort det klart for dem, at jeg ikke kommer som underviser og jeg ikke er der for at tjekke op på deres sundhed og resultater. Jeg har fortalt dem, at jeg ønsker at anvende deres viden til, at skrive mit speciale og der ikke er nogen rigtige svar, fordi det er kun dem der kan fortælle hvordan deres verden er (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 166).

2.8. Interviewguide

Jeg har valgt at udforme to interviewguides til henholdsvis børn og forældre (Jf. bilag 1 og bilag 2) som indeholder temaer der skal afdækkes samt forslag til spørgsmål. På grund af, at jeg ønsker et dybdegående interview der måske tager afsæt i nye spændende emner, så vil jeg ikke være stramt bundet af interviewguiden, men anvende denne som en guide jeg kan støtte mig op af i interviewsituationen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 151).

For at gøre interviewsituationen dynamisk og holde samtalen i gang, vil jeg anvende HV-ord til at forfølge svarene. Dette kan være med til at stimulere informanterne til, at tale om deres oplevelser og følelser (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 152).

Der har samtidig været fokus på at spørgsmålene er letforståelige og korte (Kvale & Brinkmann, 2009, s.154). Dette ses i et eksempel på interviewguiden (Jf. bilag 1):

”Har der været ændringer efter du er kommet hjem?”

I interviewguiden er der først angivet et forskningsspørgsmål og derefter i næste kolonne et interviewspørgsmål. Forskningsspørgsmålet er det, jeg ønsker at få svar på ved at stille interviewspørgsmålene. En af grundene til, at jeg ikke vil spørge direkte, er at ukendte udtryk kan forvirre interviewpersonen. I ovenstående eksempel, var ønsket at få svar på om:

”Hvilke ændringer oplever barnet efter Camp Fanø og hvordan adfærden har ændret sig?”

Derudover syntes flere af forskningsspørgsmålene, at være for komplekse til at ville fungere godt i interviewsituationen og der er derfor udarbejdet flere interviewspørgsmål,

der er mere mundrette og ligefremme (Jf. bilag 1), og som formentlig vil gøre interviewsituationen mere naturlig (Kvale & Tanggaard, 2010, s.40).

2.8. Efter interviewet

Efter-refleksioner

Efter hvert interview er der kort blevet beskrevet den sociale kontekst under interviewsituationen og hvad der skete under interviewene. Dette er angivet i bunden af hver transskription (jf. bilag 4-10). Dette er gjort, for at forsøge at genskabe den sociale interaktion og ligeledes fordi den habituerede beherskelse er ligeså styrende for processen (Glasdam, 2004, s. 42). Dette vil blandt andet give læseren mulighed for at tage kritisk stilling til undersøgelsen og samtidig understøtte validiteten (Kvale & Tanggaard, 2010, s. 42).

2.8.1. Transskription

Interviewene blev kort tid efter udførelsen transskriberet fra talesprog til skriftsprog. Dette blev gjort for at skabe forberedelse til analyse, så der allerede i processen kunne skabes ideer og samtidig komme dybt ind i empirien. Transskriptionen udgør allerede den første analytiske proces, idet at man formentlig vil komme i tanke om sociale og emotionelle aspekter fra interviewsituationen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 202 & Kvale & Tanggaard, 2010, s. 43). Det ses som en velinvesteret tid, idet det kan give god indsigt i mikroprocesserne og jeg kan blive klogere på min egen stil som interviewer (Kvale & Tanggaard, 2010, s. 44).

Selvom der ikke findes nogen universal guide for transskriptionen, så er der ifølge Kvale og Brinkmann, nogle standardvalg man bør overveje. Disse drejer sig om interviewet skal transskriberes ordret, om der medtages pauser, registrerer øh'er og lignende (2009, s. 203). Da specialet tager udgangspunkt i erfaring og hvordan denne kan overføres til andre kontekster, så findes det ikke relevant at medtage pauser, betoning og latter. Dog er grin medtaget, når der er anvendt sarkasme og ironi, så at læseren ikke misforstår konteksten. Fyldeord som "hm", "ikke også" og lignende vil blive udeladt. Ligeledes vil bekræftende udtryk fra interviewer blive udeladt, da det findes uden betydning for undersøgelsen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 205). Nogle sætninger er blevet omformuleret, da meningsindholdet godt kunne misforstås i skreven tekst eller hvis den bar præg af for meget talesprog.

2.9. Dataanalyse

Forberedelse til interviewanalyse

Da det ved første gennemlytning og gennemlæsning af de transskriberet interviews kan virke uoverskueligt, har jeg for analyseprocessens skyld, nedfældet hvad der har overrasket mig mest under interviewene. Dette er gjort på baggrund af at skrivning er et analyseredskab i sig selv (Kvale & Tanggard, 2010, s.47). Ligeledes er det formålet, at datamaterialet skal danne grundlag, for en teoretisk konstruktion til at forklare og forstå informanterne. Jeg vil samtidig forsøge, at konstruere den position som informanterne indtager i det sociale rum, for på den måde at få et grundlag for en teoretisk forståelse og forklaring på, hvorfor at de handler og tænker som de gør (Glasdam, 2004, s. 45-46).

2.10. Kodning

Kodningen indebærer, at de meninger som informanterne udtrykker gengives i en kortere formulering. Det har været formålet at sammenfatte korte udsagn ud fra det sagte og til tider har det blot været gengivet med et enkelt ord (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 227).

Dette har været gjort for skabe et overblik over data, for på den måde at udføre konstante sammenligninger med henblik på at finde ligheder og forskelle samt interessante udsagn i forhold til problemstillingen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 224).

Dette har resulteret i en liste med otte centrale og gennemgående temaer, henholdsvis:

- *Oplevet støtte*
- *Fraværende støtte*
- *Ændret tankesæt*
- *Ændret selvtillid og selvværd*
- *Ændret praktikker*
- *Samarbejde i familierne*
- *Interessante erfaringer*
- *Sociale forskelle*

Denne form for kodning, synes ikke at være i overensstemmelse med Pierre Bourdieus tilgang til empiri ved at kategorisere efter hverdagsbegreber og –problemer (Hansen & Larsen, 2014, s.4). Men i denne sammenhæng synes det, at give god mening for at skabe struktur for empirien og fremsætte nogle overordnet temaer, der kan sætte fokus på de socialpsykologiske træk i analysen.

Der har dog hele tiden været fokus på at teori og empiri er sammenvævet. Der er derfor forsøgt, at lave løbende cirkelbevægelser mellem disse og samtidig mellem at gå både induktivt og deduktivt til værks, for at skabe bedre forståelse for informanternes livsverden (Hansen & Larsen, 2014, s. 7-8). Derfra er der forsøgt, at bryde med den praktiske sans der har styret informanten. Det har været formålet, at fange informantens selv-fremstillinger og orienteringer, og på den måde finde ud af, hvorfor de handler som de gør (Glasdam, 2004, s.46).

2.11. Validitet og generaliserbarhed

Validiteten af undersøgelsen drejer sig om, hvorvidt det undersøger det som det foregiver at undersøge, altså i dette tilfælde erfaring, læring og overførbarehed (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 272).

Undersøgelsen ses generelt som forholdsvist validt. Det er formålet, at undersøge hvad der sker med børn der deltager i Camp Fanø, og om der kan være tale om, at de lærer noget, og ligeledes om der opstår en form for transfer. Og på baggrund af problemstillingen, syntes det at være i god overensstemmelse med Pierre Bourdieus teori og det socialpsykologiske blik. Samtidig syntes metoden ikke at kunne være anderledes, da forskningsinterviewet ses som en god metode til at opnå viden omkring informanternes udvikling og læring, altså deres livsverden.

Som interviewer er der næsten ingen tvivl om troværdigheden under interviewene. Informanterne virkede til at forstå spørgsmålene og udlægge deres erfaringer og oplevelser. Idet at jeg selv har foretaget transskriptionen, så vil der undervejs ikke mistes noget af det sociale fra interviewsituationen, men den vil selvfølgelig være drevet af min subjektivitet.

Generaliserbarheden synes dog at være svækket på baggrund af, at empirien kun drejer sig om syv interviews. Men selvom denne undersøgelse ikke har den store generaliserbarhed, så lægger den op til at undersøge resultaterne dybere.

2.12. Ethiske overvejelser

Inden interviewudførelsen har der været gennemgået, hvilke konsekvenser der var for informanternes medvirken. Det har herefter været vurderet, at de fordelagtige konsekvenser har været fyldigst. Det kommer blandt andet af, at informanterne formentlig vil opnå en større refleksiv proces omkring forløbet og deres egen udvikling.

Inden hvert interview blev der givet informeret samtykke, hvilket vil sige, at informanterne blev informeret om hvad deres svar skulle bruges til og at undersøgelsen omhandlede læring fra Camp Fanø og den efterfølgende tid bagefter. De fik at vide, at de ville være fuldstændig anonyme og at en læser af specialet, ikke vil kunne genkende dem. De blev ligeledes informeret, at de til hver en tid kunne afbryde interviewet eller vælge at gå videre med et andet spørgsmål. Til sidst gav de samtykke om at interviewet måtte blive optaget på lydfil (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 88-91).

2.13. Opsummering af videnskabsteori og metode

I det foregående kapitel er der blevet præsenteret og begrundet valget af undersøgelsens videnskabsteoretiske ståsted. Det socialkonstruktivistiske blik er valgt, fordi at det kan hjælpe med, at undersøge om der bliver skabt læring hos subjekterne gennem objektet Camp Fanø samt interaktionen omkring praksissen.

Der er begrundet for valget af den kvalitative metode og argumenteret for, hvorfor at interviewformen kan skabe en dybere viden, til at komme helt tæt på informanternes livsverden. Endeligt er der beskrevet, hvordan empirien vil blive efterbehandlet og gjort klar til analyse.

3. Teoretisk ramme

Dette kapitel vil præsentere den teoretiske ramme, som danner baggrund for analysen. Indledningsvis indeholder kapitlet en præsentation af konstitutionen, for at skabe en dybere forståelse af objektet Camp Fanø og det der undersøges. Derefter følger en præsentation af Pierre Bourdieu og relevante begreber omhandlende habitus, felt, kapital, doxa, symbolsk vold og metamagtfelt. Endeligt vil de anvendte socialpsykologiske begreber vil blive beskrevet.

3.1. Fra sundhed til Camp Fanø

Camp Fanø synes at være opstået på baggrund af et ønske, om en stærkere sundhed til befolkningen.

I 1948 fastslog WHO at:

”Sundhed er en tilstand fuldstændig fysisk, mental og social velbefindende og ikke blot fravær af sygdom eller svækkelse (Den store Danske Encyklopædi, 2016b)”

Det blev ligeledes fremhævet, at sygdom kan skyldes usunde levevaner og disse skal forhindres i at opstå, så at udgifterne til sundhedsvæsenet kan reduceres. Dette sker hvis man blandt andet, kan få folk til at spise rigtig og motionere.

Sundhed anses for at være et plusord, fordi det er et menneskeligt gode, der betragtes som efterstræbelsesværdigt. Sundhed ses både som den enkeltes og samfundets ansvar, da det er i statens interesse, at styrke sundhedstilstanden i befolkningen.

Siden 1700-tallet har staten og de offentlige myndigheder, udvidet arbejdet med en sundere befolkning gennem forskellige forebyggende foranstaltninger, reguleringer og oplysningsvirksomhed. Her kan blandt andet nævnes et sygehusvæsen og uddannelse af læger. I 1900-tallet begyndte man på en mere bredspektret statslig intervention, for at sikre befolkningen fysiske og psykiske velvære. Dette har udmundet i begrebet sundhedsfremme, som forsøger at øge den enkeltes evne til at undgå at blive syg, for eksempel gennem livsstilssygdomme (Den Danske Encyklopædi, 2016b)

På baggrund af ovenstående, er der opstået forskellige forebyggelsesindsatser, herunder Camp Fanø, som er en indsats mod overvægt og fysisk inaktivitet hos børn i 5. klasse i Odense Kommune (Camp Fanø Rapport, 2016, s.1).

Indsatsen er et samarbejde med Foreningen OPAD og som består af et 6 ugers (fra 2014 er det reduceret til 5 uger) ophold på Fanø.

Indsatsen består af:

”en rekrutteringsfase, en 6 ugers intensiv indsats i form af en camp på Fanø fulgt op af et forløb for hele familien henover de efterfølgende 46 uge” (Camp Fanø Rapport, 2016, s.2)

Formålet er at stoppe udviklingen af overvægt hos de børn der deltager, hvilket medfører lavere risiko for udvikling af livsstilssygdomme. Det er endvidere målene at:

- Børnenes kostvaner er ændret, således at de spiser sundere i deres hverdag
- Børnenes fysiske aktivitetsadfærd er ændret, således at de er mere fysisk aktive i deres hverdag
- Der er skabt rammer for at børnene får succesoplevelser med fysisk aktivitet, nye venskaber, at de opnår et vægttab, og at de har mulighed for at skabe sig et nyt image (Camp Fanø Rapport, 2016, s.3)

Campen består af en stor mængde fysisk aktivitet, masser af sund mad og almindelig undervisning i sundhedsfag, dansk, matematik og engelsk. Den varetages af 6 idrætsstuderende der varetager al undervisning og øvrigt samvær. Derudover er der ansat en økonoma, der serverer sund mad ud fra sundhedsstyrelsens anbefalinger (Camp Fanø Rapport, 2016, s.6).

Mens børnene er af sted på campen, skal forældrene deltage i 4 timers diætistundervisning, der skal forberede forældrene til børnenes hjemkomst samt give dem redskaber og konkrete ideer til sund kost.

Efter hjemkomst er der ligeledes 4 familiebaseret opfølgingsmøder og en idrætsdag (Camp Fanø Rapport, 2016, s.10). Til sidste opfølgingsmøde vil der ligeledes blive registreret personvægt og kropsmål. Her er der fra både Odense Kommunes rapport samt fra egen erfaring, konstateret at op mod halvdelen af børnene ikke deltager.

3.2. Pierre Bourdieu

Ved hjælp af Pierre Bourdieus teori, kan man få en videnskabelig forklaring, for den erfaring som eftertænsomme mennesker gør, hvilket vil sige at, menneskene har grund til at være mistænksomme og at verden ikke blot er som den ser ud. Bourdieu ønsker at undersøge verden, eller samfundet, og dermed foretage sociologiske studier af afgrænsede sociale fænomener. Hans ambition er at give en rekonstruktion af den sociale virkelighed, den virkelighed der aldrig viser sig, som det den rent faktisk er (Callewaert, 2000, s. 13-14). Det er især relationer, Bourdieu har beskæftiget sig med, men ikke blot

individer og gruppers hverdagslige horisont, men det net af materielle og symbolske bånd der konstituerer objektet og giver mulighed for social analyse (Wacquant, 2014, s.7).

I hans forfatterskab, har Bourdieu udviklet begreber som kan hjælpe til at forklare disse fænomener. Nogle af de centrale begreber vil fremgå nedenfor og vil gennem projektet blive anvendt til at forstå fænomenet, *Læring på Camp Fano*.

3.3. Habitus

Habitusbegrebet er en socialiseringsteori, der kan hjælpe med at svare på, hvorfor at mennesker handler som de gør, og hvorfor deres handlinger har visse fællestræk (Callewaert, 2000, s. 23). Det er et system af skemaer, som er med til at generere iagttagelser, vurdering og handling, som er med til at skabe hvordan mennesker vælger, løser problemer og vurderer (Callewaert, 2000, s. 114).

Habitus er en disposition i forhold til verden, som systematiserer vores handlinger og stillingstagen til både stort og småt, men som kan være relativ uafhængig af hvilken situation og position man rent faktisk står i.

”Because different conditions of existence produce different habitus (Bourdieu, 1984, s. 170)”

Habitus er et resultat af de livsbaner, man som person har stødt på i livet og den påvirkning det har tillagt os. Her kan vi snakke om en sammenhæng mellem hvordan vi taler, danser, ler, læser, hvad man læser, hvad man kan lide osv. Og alt dette har en klar sammenhæng og er tæt forbundet til vores handlinger (Bourdieu, 2005, s. 27).

Det skal ikke forstås som vaner, men kan formentlig bedre forstås som et sæt erhvervede dispositioner for at handle på bestemte måder. Dispositionerne er inkorporerede gennem kroppen og skal forstås som ressourcer eller handlemåder der er til rådighed, men ikke nødvendigvis bliver benyttet. Disse dispositioner kan aktiveres og sættes i spil i forskellige situationer (Prieur & Sestoft, 2006, s. 39).

Habitus kan forstås som bindeleddet mellem de objektive samfundsmæssige vilkår og de subjektive dispositioner hos individet, idet vores væremåder skabes gennem de miljøer vi færdes i (Thing & Ottesen, 2011, s. 226). Det kan siges, at habitus betegner en socialiseret krop, der har tillagt sig strukturerne i den levede verden, hvor ydre strukturer er blevet til indre strukturer i form af mentale skemaer for opfattelse samt hvordan man vælger at percipere og klassificere verden (Prieur & Sestoft, 2006, s. 39).

Agenterne bærer rundt på disse forskellige habitus'er, som hele tiden påvirkes af de livsbaner man møder i livet. Habitus er derfor hele tiden i udvikling imens at ens

livsbetingelser skifter, dog vil det nye altid mødes med det gamle som udgangspunkt (Prieur & Sestoft, 2006, s. 42).

Med Bourdieus ord kan man sige, at habitus svarer til et program som man kan føre alle svar fra en agent tilbage til, som er tilegnet og som virker uden sammenhæng, men som alligevel giver mening på grund af de livsbaner som agenten har gennemgået (Bourdieu, 2005, s.28)

Børns habitus udvikles først i hjemmet, hvor denne er med til at ligge til grund for, hvordan at skolen erfares og hvordan kundskaben som formidles i skolen, skal forstås. Med skolens nye erfaringer forandres habitus, men dog aldrig radikalt, fordi de nye erfaringer gribes ud fra de tidligere skemaer man har for værdsættelse og opfattelse (Prieur & Sestoft, 2006, s. 42). Habitus er med til at placere en i relation til andre. Det kan siges at man får en sans for sin egen position og en sans for andres position. Og vil praktiseres som et distinktivt tegn, der som regel forbliver ikke-bevidst (Bourdieu, 2005, s. 31).

3.4. Felt

Et felt er styret af dets agenter og deres positioner. Det skal forstås som et netværk af objektive relationer der påvirkes af de kapitaler, som er aktive i feltet. Alle felter er homologe, men har hver sin egen iboende logik. Hvert felt har sit eget specifikke regelsæt, værdier og interesser. Felterne er ifølge Bourdieu i konstant ydre pres, og påvirkningerne ude fra afhænger af feltet autonomi (Østergaard, 2011, s. 54 & Järvinen, 2005, s. 363).

Næsten alle felter er struktureret af modsætninger. Det vil sige, at vi har et felt, som i praksis rendyrkes efter sin egen logik og så har vi et andet felt som er heteronomt og dets praksis påvirkes af ydre magter, som for eksempel økonomi, politik og stat. Dog vil feltet aldrig blive fuldstændig autonomt, da der altid vil være en form for afhængighedsforhold til samfundsmæssige magtformer, det vil sige magtfeltet (Prieur & Sestoft, 2006, s. 163). Det er altså forskellige typer af kapital, der er med til at udgøre et felt og meget forskelligt hvilke kapitaler, der hersker i felterne. For eksempel, har det ikke særlig meget værdi, at vide noget om kunst, hvis du står på et stadion til en fodboldkamp. Her vil interessen formentlig være superligaen og fodboldspillere, og ligeledes vil kendskab til superligaen ikke have værdi på et kunstmuseum.

3.5. Doxa

Hvert felt har ligeledes deres egen specifikke doxa, der er feltets adfærdsregler. Det er feltets common sense-forestillinger, om hvad der er ret og uret, normalt og unormalt, kvalificering og diskvalificering. Det er et sæt før-refleksive adfærdsregler, som gælder i det pågældende felt. Doxa vil altid være under påvirkning. Når nye forsøger at påvirke doxa, så vil de etableret altid forsøge at fastfryse doxa med deres anderkendte kapitalformer (Järvinen, 2005, s. 364). For eksempel er doxaen i et klasseværelse, at man rækker fingeren op, hvis der undervises og man vil sige noget. Det er ofte det mest "selvfølgelige" og virker mest naturligt, så man diskuterer det sjældent. Nogen gange opleves det, at elever eller lærere forsøger at udfordre denne praksis. Hvis denne praksis ændrer sig, så vil der blive skabt dynamik og udvikling i feltet (Järvinen, 2005, s. 364).

3.6. Kapitaler

Bourdieu ser ikke kun kapital som håndgribelige materielle ressourcer, som penge, fast ejendom og jordbesiddelse. Bourdieu har en bredere forståelse, hvor at kapital både skal forstås som symbolske og materielle ressourcer og værdier (Kaspersen & Blok, 2011, s.71). Dette begrundes af Bourdieu med, at kampen om anderkendelse i et samfund, er det mest fundamentale i det menneskelige samvær:

"Æren eksisterer kun i kraft af sit ry og kun i den udstrækning, medlemmerne i en gruppe er enige om, at visse specifikke egenskaber eller handlinger er ærefulde." (Järvinen, 2005, s. 352)

Det vil sige, at hvert felt er styret af, hvilke kapitaler agenterne tilskriver positiv værdi (Järvinen, 2005, s. 352).

De vigtigste former for kapital er økonomisk kapital, kulturel kapital, social kapital og symbolsk kapital:

Økonomisk kapital står for penge. Det er en oparbejdet ressource, som vi som samfund har tildelt værdi og alle (borgere og stat) er enige om, at de har en vis værdi, på trods af at det blot er et stykke papir eller et stykke metal. Økonomisk kapital kan også være materielle ressourcer, såsom ejendomme og besiddelser (Larsen, 2010, s.57).

Kulturel kapital er en mere kropsliggjort kapital, som man kan have mere eller mindre af i en gruppe eller i forhold til andre agenter. Det er væremåden eller hvordan vi står og går på. Kulturel kapital er også hvordan vi mestrer sproget og den legitime kulturs koder,

men kan også være bestående af uddannelsesbeviser, titler og autorisationer (Järvinen, 2005, s. 357 & Larsen, 2010, s. 59).

Social kapital er de ressourcer, som man har gennem et medlemskab af en specifik gruppe (Järvinen, 2005, s.357). Det vil sige, de ressourcer som en agent kan trække på, når der er brug for hjælp for at opretholde sin position i gruppen eller ligefrem forbedre den (Larsen, 2010, s.58).

Symbolsk kapital er en slags overordnet kapitalform, hvilket skal forstås som en overordnet kapital. Den beskriver:

"...hvilke mennesker, institutioner, uddannelse, job, videnskabelige arbejder osv. der tillægges højest prestige, får tilknyttet nogle særlige værdier eller fremstår som tillidsfulde og sandfærdige" (Kaspersen & Blok, 2011, s.71).

Det vil sige, at det er en overordnet kapitalform, som de tre andre kapitalformer transformeres til, når de opfattes som legitime i et felt (Järvinen, 2005, s.357).

3.7. Symbolsk vold

Bourdieu ser symbolsk vold, som en af de væsentligste samfundsmæssige magtudøvelser. Symbolsk magt er, hvordan at de dominerende grupper har magten til at opretholde konsensus om den sociale verdens mening. Denne symbolske magt ses som vilkårlig, men anderkendes ikke sådan. Den besidder en form for alkymi, hvor hierarkierne forklædes og bliver opfattet som det naturlige, både af de dominerende og de dominerede (Järvinen, 2005, s.362). Symbolsk magt handler om livsstilsforskelle og at på trods af, at der findes forskellige mennesker og præferencer, så er vi alle enige om at de socialt dominerendes smag også er den bedste. Det vil sige, at selvom man for et eksempel foretrækker at spise burgere i stedet for sushi, lytte til technomusik frem for klassisk musik eller se reality-TV i stedet for TV-avisen, så ved man som oftest godt, hvad der er vurderet bedst og finest. Denne form for dominans medfører at de dominerede ofte nedvurderer sig selv og hvad de står for (Prieur & Sestoft, 2006, s. 50-51).

3.8. Metamagtfelt

Staten er et metamagtfelt, som er konstrueret over tid og har en struktur med love, institutioner og professioner med videre. Disse sikrer sig, at vi opfører os nogenlunde ens. Staten kan regulere i mange felter, og ønsker denne for eksempel at forsøge at skabe forbedringer på sundhedsområdet, kan den indføre afgifter på usunde fødevarer eller give tilskud til idrætsforeninger, og på den måde operere i andre felter (Larsen, 2010, s. 56).

Staten står stærkt i den ydre verden gennem strukturer og mekanismer, men ligeledes i den indre verden, da den har påvirket mennesket og givet det mentale strukturer, for hvordan verden skal opfattes og forstås. Det er derfor vigtigt at forstå, at staten er et artefakt, et menneskabt produkt, som kunne have været anderledes, selvom staten virker så naturlig og universal (Larsen, 2010, s. 56). Når staten er i stand til at udøve sin dominans så nemt, er det fordi den gennem alle former for formidling (skolesystem, uddannelse, kommune osv.), har mulighed for, at påtvinge os alle dens tanker eller tænkemåde (Bourdieu, 2010, s. 125).

Gennem sit virke som stat, er det den eneste institution der har den legitime ret til at anvende fysisk og symbolsk vold mod befolkningen. Det vil sige, at staten har altså, som de eneste, retten til at gå i krig, sætte i fængsel eller ligefrem pålægge militærtjeneste, undervisningspligt eller behandlingsdomme. Og ligeledes ser vi i samfundet de forskellige påvirkninger af staten, som er virksomme når vi for et eksempel orienterer os mod hvordan den sunde krop ser ud og hvilken BMI-afgrænsning denne skal have, for at være i normalkategorien (Larsen, 2010, s. 56-57).

4. Socialpsykologiske begreber

I analysen vil der blive anvendt udvalgte socialpsykologiske begreber til at supplere det sociologiske begrebsapparat. Disse vil blive præsenteret herunder.

Det ses i empirien, at selvtillid og selvværd bliver anvendt i flæng og det synes derfor relevant at medtage og redegøre for begreberne og deres forskelle. Ligeledes anvendes velvære, som et begreb der kan beskrive følelsen af at have det ”godt”.

Selvtillid dækker over de ydre kvaliteter, som både man selv kan se, men også andre. Det handler om hvad vi kan, er gode til, kan præstere og har præsteret, men også hvordan vi ser ud (Roskilde Psykolog, 2016). Selvtillid handler om, hvordan at man kan mestre omverdens krav og troen på sig selv. Det vil altså bestå af en balance mellem de mål man

sætter sig selv, som samtidig altid er under indflydelse af de sociale forhold, men påvirkes tillige af ens egen vurdering af sine kompetencer. Jo højere vurdering, des mere selvtillid (Den Store Danske Encyklopædi, 2016). For eksempel, kan man udstråle masser af selvtillid, hvis man har klaret skolen godt, har fået det bedste job og tilmed ser smart ud, dyrker den nyeste trend og virker selvsikker. Sådant en person kan være oprigtigt selvsikker, men selvom alting ser godt ud udefra, så er det ikke sikkert at denne person har det godt indeni og det kan svække selvværdet (Roskilde Psykologi, 2016)

Selvværd er det begreb der benyttes, når vi snakker om de indre kvaliteter. Det handler om den holdning, vi har til os selv og hvordan vi ser os som menneske. Det kan være, at man ikke har en følelse af at være noget værd som menneske, hverken i ens egne eller andres øjne. Det handler altså ikke om, hvad man kan præstere og er god til, men om at hvile i sig selv og være glad for, hvem man er som person og hvad man er for andre. Det er en følelse af, at være noget værd ved blot at eksistere og ikke på grund af, hvad man kan og er god til (Roskilde Psykologi, 2016).

Velvære er et andet begreb, som vil blive anvendt i analysen. Dette begreb synes at stamme fra begrebet sundhed, som WHO har defineret som:

"Sundhed er et fuldstændigt stadium af fysisk, mentalt og socialt velvære og ikke blot fravær af sygdom og svaghed" (Pædagogik, 2016)

I denne definition, peges der mod begrebet velvære, som at være de positive aspekter af sundhed. Formuleringen af dette sundhedsbegreb er den antagelse, at mennesket eksistere i en kulturel, økonomisk og social sammenhæng og vil derfor påvirkes af disse. Sundhedsproblemerne i samfundet, ses derfor som forankret i ovenstående strukturer og betyder, at livsstilen og dens sundhedsmæssige konsekvenser ikke kan behandles uafhængigt af levevilkårene. Der skal derfor i en intervention rettes mod den enkeltes livsstil og levevilkår (Pædagogik, 2016).

Bag formuleringen af det "brede" sundhedsbegreb ligger den grundlæggende antagelse, at mennesket eksisterer i en kulturel, økonomisk og social sammenhæng og derfor altid påvirkes herfra. Nutidens sundhedsproblemer er derfor forankrede i de samfundsmæssige strukturer, der omgiver os. Det betyder, at livsstilen og dens sundhedsmæssige konsekvenser ikke kan behandles uafhængigt af levevilkårene i den pædagogiske proces, og at en given intervention derfor både må rette sig mod livsstil og

levestandard (Pædagogik, 2016). Det synes derfor relevant i denne sammenhæng, at anvende begrebet velvære.

4.1. Opsummering af teoretisk ramme

I kapitlet er der blevet konstrueret den historiske udvikling af Camp Fanø. Derudover indeholder kapitlet en beskrivelse og argumentation for brugen af Pierre Bourdieus begrebsapparat. Endeligt præsenteres de tre socialpsykologiske begreber som vil blive anvendt i analysen. Denne teoretiske gennemgang menes at skabe ramme, for at kunne analysere og fortolke empirien.

5. Analyse

I følgende kapitel præsenteres analysen. Analysen er inddelt i to, hvor den først vil præsentere informanterne og deres konstrueret socioøkonomiske baggrunde. Derefter vil der blive foretaget en interviewanalyse, hvor der ved hjælp af teorien vil analyseres frem fem overordnet temaer. Hver af disse temaer vil udmunde i en opsamling.

5.1. Socioøkonomiske baggrunde

5.1.1. Børneinformanter:

Vincent deltog på Camp Fanø i 2013. Han går nu i 9. klasse og er 15 år.

Vincent har siden campen ændret mange af hans tidligere handlinger og orienteringer.

Han går mest op i motionen og dyrker ca. to timers træning hver dag gennem fodbold eller styrketræning.

Han føler selv, han har fået god støtte fra sine forældre til at vedligeholde hans livsstil.

De sørgede blandt andet for, at huske ham på hvad campen havde gjort for ham og de ændrede kost- og motionsvaner i familien.

Vincent bor sammen med sin forældre og lillebror i et trygt villakvarter i Odense. Hans far er folkeskolelærer og moren er universitetsuddannede og arbejder i en høj stilling.

Vincent's drømmejob er at blive selvstændig. De er en velstillet middelklassefamilie, der har adgang til mange ressourcer gennem deres netværk (*Jf. bilag 6*).

Josefine deltog på Camp Fanø i 2014. Hun går nu i 8. klasse og er 14 år.

Josefine føler, at hun især er blevet psykisk stærkere af at være på Camp Fanø og beskriver sig selv som svag. Hun går til drama og svømning i fritiden. De har i familien ændret deres praktikker omkring kost, dog ikke ligeså stringent som i starten.

Josefine bor med sine forældre i eget hus med to biler. Hendes mor er pædagog og faren er baker. Forældrene har begge fysiske skader i knæ og ryg, som medfører at de ikke kan være så fysisk aktive. Josefine drømmer om at blive teaterskuespiller. Hun anses for at tilhøre middelklassen (*Jf. bilag 10*).

Christian deltog på Camp Fanø i 2015. Han går nu i 7. klasse og er 14 år.

Christian har taget erfaringerne til sig fra Camp Fanø og har nu en stor interesse for cykling. En hobby han blandt andet udøver med sin far.

Inden Camp Fanø havde Christian ikke tænkt over at han var overvægtig, men hans far ville gerne have han tog af sted. Efter han kom hjem oplevede han derefter en stor støtte fra hans far.

Han bor med sin mor og storebror i eget hus og hans far bor i lejelejlighed. Hans mor er uddannet kok og faren er tjener på et skib. Christian drømmer om at blive snedker. De anses for at tilhøre midten af middelklassen, da de blandt andet har mulighed for at tage på rejser og gå til dyre sportsgrene som landevejsscykling (*Jf. bilag 5*).

Magrethe deltog på Camp Fanø i 2015. Hun går nu i 7. klasse og er 13 år. Magrethe har fået erfaringer fra campen, men har svært ved at anvende derhjemme. Hun bor hos hendes mor i en lejelejlighed i en boligblok. Hendes far og mor har et godt forhold trods skilsmisse og han bor i næste boligblok. Hun har ikke oplevet så meget støtte efter campen. Hendes kost- og motionspraktikker synes at være de samme som før.

Hendes mor arbejder som ernæringsassistent og hendes far søger flexjob på grund af sygdom, men er tidligere maler. Hun har to halvsøskende på henholdsvis 27 år og 38 år. Dem har hun ikke særlig meget kontakt til. Magrethes drømmejob er at blive lærer. Magrethe og hendes familie anses for at tilhøre den øvre underklasse (*Jf. bilag 8*).

Frederik deltog på Camp Fanø i 2015. Han går nu i 7. klasse og er 13 år. Frederik har lært, at være mere social og glad for sig selv. Han har svært ved at vedligeholde hans motion for tiden, da han er skadet med sit knæ. Han bor med sine forældre og storebror i eget hus i et trygt område. Hans storebror har også været på en lignende camp, men de har alle sammen svært ved at ændre deres praktikker. Hans mor er sygemeldt, men har tidligere arbejdet i supermarkedet. Hans far er uddannet VVS'er. Sygdommen påvirker familien med blandt andet, at de ikke kan komme på ferie. Frederiks drømmejob er at blive pædagog.

De anses for at tilhøre den nedre middelklasse (*Jf. bilag 7*).

5.1.2. Forældreinformanter:

Marie er mor til Henrik, som deltog på Camp Fanø i 2014. Marie og hele familien har lagt mange ressourcer i at hele projektet skulle Josefines. De havde før kæmpet med Henrik' overvægt, men uden succes. Hun følte, at de fik redskaberne til at ændre deres kost- og motionspraktikker i familien. Henrik har efterfølgende fået en stærk selvtillid, som viser sig i skolen.

Marie er service assistent på et hospital og faren arbejder indenfor eventbranchen. De bor sammen i et lejet rækkehus. De anses for at tilhøre den middelklassen (Jf. bilag 9).

Mary er mor til Isabella, som deltog på Camp Fanø i 2014. Mary og hele familien havde kæmpet med Isabellas overvægt og havde næsten givet op indtil hun kom med på Camp Fanø. Forældrene har støttet Isabella undervejs og hele familien ændrede praktikker angående kost og motion efter Isabella kom hjem. De bor i eget hus i et trygt og eftertragtet område og har to biler.

Mary er pædagog med flere uddannelser og hendes mand har en høj stilling. De virker til at have adgang til mange ressourcer og anses for at tilhøre den øvre middelklasse (Jf. bilag 4).

6. Interviewanalyse

Det følgende afsnit vil indeholde fem overordnet temaer henholdsvis *Forældre støtte*, *Familiepraksissen*, *Balance og Disciplin*, *Selvtillid og Selvværd* samt *Sociale forskelle*. Disse gør sig gældende i empirien og vil blive beskrevet gennem resultater af tendenser og indikationer.

6.1. Forældre støtte

Det er gennemgående i interviewene, at de informanter der oplever støtte og opbakning fra deres forældre, har en større tendens til at tage strukturerne fra Camp Fanø med sig på sigt.

6.1.1. Ændringer til anbefalingerne fra Camp Fanø

Mary giver udtryk for, at hun har støttet Isabella og brugt ressourcer på, at følge anbefalingerne fra Camp Fanø. Hun fortæller, at de som familie ændrede praktikkerne omkring kosten og at det ikke kun var for Isabellas skyld:

”...det gjorde vi sammen. Der var meget mere fokus på det. Ikke fordi vi egentlig har spist usundt (...) vi er ikke en sovsefamilie og vi spiser rigtig meget salat og vi spiser rigtig meget frugt. På den måde er vi sunde nok, men det er de ting mellem måltiderne (Jf. bilag 4, s.4)”

Det ses hvordan, at familiens tidligere madtraditioner ikke stemte helt overens med strukturerne fra campen. Det syntes derfor vigtigt for familien, at ændre disse traditioner, så det kom nærmere på de tydelige strukturer fra Fanø:

”...det var jo sådan et godt samarbejde med lidt fra det ene og lidt fra det andet, og så vores erfaringer og hendes nye viden og gejst. Og hun fandt jo ud af, at hun ikke manglede de her ting og hun gik vældig op i, at når det så blev fredag eller lørdag, at så kunne hun vælge noget lækkert. Vi kørte faktisk meget efter Fanøstilen, da hun kom hjem og holdt fast i mange af de ting som blev gjort derovre (Jf. bilag 4, s.4-5)”

Det antages, at der her opstår et samarbejde, hvor de som barn og forældre, udfordrer deres tidligere handlinger og mønstre. Nogen af disse handlinger vil over tid formentlig blive inkorporeret som nye handlingsstrategier, da det virker til at disse nye praktikker giver mening for familien.

Henriks mor Marie valgte også, at forsøge at ændre hendes praktikker. Hun fortæller, at hun var så bange for, at han skulle tage alle kilo på igen efter han havde været hjemme i en uge og at hun skulle fejle som forælder. Hun oplevede at budskabet efter andet diætistmøde var, at de skulle leve ligesom børnene havde praktiseret på campen. Og ud fra den nye viden, valgte Marie derfor at anvende sine ressourcer. Og forsøgte at gøre op med hendes og familiens tidligere handlinger:

”...Vi fik alverdens opskrifter (...) så printede vi alt det her ud og vi lavede mad og levede sådan som vi nu kunne forstå I gjorde derovre. Så prøvede vi også at gøre det, så vi vænnede os til det. Men en ting vi gjorde, var at vi sagde, sliktag, det er en gang i ugen. Og der er ikke noget andet. Og du vælger om du vil have fredag eller lørdag. Og det er for 20 kr. og du får den her pose slik og så laver noget sundt ved siden af. Og det du ikke spiser, det smider vi ud. Så vi ikke havde noget, fordi det var en mega udfordring for os. For jeg tænkte, at jeg kan lige købe noget slik om onsdagen eller en kage som vi har liggende, men det kan ikke lade sig gøre i det her hus (jf. bilag 9, s. 3)”

Marie gjorde op med familiens praktikker omkring kost og kom frem til de områder som ikke matchede Camp Fanø strukturer. Det kan tilnærmelsesvis siges, at hun forsøgte at klarlægge deres praktikker for kost og motion, for derefter at objektivere de der ikke matchede de nye ønskede strukturer. Marie opsatte følgende nogle regelsæt for deres

familie, som fulgte overens med strukturerne på Fanø, så de på den måde på sigt kunne bryde med de gamle mønstre og med målet om at skabe nye.

Josefine oplever også en god støtte hjemmefra og fortæller hvordan, at de som familie ændrede kosten, da hun kom hjem:

"...vi begyndte at spise sundere derhjemme (...) at få salat til aftensmad. Og så med at spise mindre (jf. bilag 10, s.3)"

Hendes forældre har ligesom de ovenstående forældre, anvendt ressourcer for at tilrettelægge og ændre nogle af deres praktikker omkring kost end før Camp Fanø. De har som familier forsøgt, at regulere de tydelige praktikker der ikke var i overensstemmelse med, hvordan de ønsker at leve, hvilket har medført at de fortsat har disse praktikker og de synes at have en vis form for inkorporering.

6.1.2. Forældresamarbejde

Det opleves at være en styrke for at ændre strukturer, når barn og forældre samarbejder og lytter til hinandens viden, erfaring og ønsker:

"Jeg syntes også hun har været modtagelig for det (støtte), hvor vi førhen også syntes at vi kunne yde hende den støtte, men der var hun bare ikke der, hvor hun tog imod. Og det synes jeg, at Fanø har ændret ved hende (jf. bilag 4, s.6)"

"...da han kom hjem var det meget: "hvad fik du at spise om morgenen? Fint, så er det det vi køber. Vi kørte meget slaviske det her, og ud og løbe, og jeg cyklede ved siden, så han ikke var alene. Altså vi prøvede virkelig hvad vi kunne. Og det har også hængt fast, han har ikke taget noget på efter han er kommet hjem (jf. bilag 9, s.3)"

Der synes at være et kriterium for, at ændre struktur i hjemmet, at der lyttes til både barnet der har været af sted og at barnets opnået viden får anerkendelse. Men at der samtidig opleves en overordnet styring i hjemmet fra forældre med hensyn til indkøb, madlavning og motion.

Barnets nye viden synes at have behov for at lyttes til, så den derved kan komme på spil derhjemme og det dermed bliver et samarbejde for nye praktikker.

"...de lærer simpelthen så meget og hvis man som forældre ikke siger: "jeg er forældre". Men man er modtagelig, fordi de har altså været af sted i 5 uger, 6 uger, så de ved jo mega meget om det. Vi andre har været til de der møder og fået en masse puttet ind i hovedet, men vi har jo ikke levet i det. Så er det jo dem der faktisk er de kloge når de kommer hjem. Så det skal man være modtagelig for, alt det de kommer og fortæller (jf. bilag 9, s.5)"

Marie er bevidst om, at når Henrik har været af sted på sådan et intensivt forløb i 5 uger, så er det ham der har oparbejdet nye handlemuligheder og orienteringer, der muligvis kan omsættes til, hvordan de bør agere for at leve for sundere på sigt.

Når de dermed fortsætter de nye kost- og bevægelsesmønstre, så bliver det med tiden til inkorporeret praktikker som opleves naturligt. Denne kan blive udvikle sig til endnu mere viden, hvilket synes at være oplevet i dette tilfælde:

"...vi kombinerer det faktisk med det der rigtig fine nye Sense (en livsstilskur). Og så bruger vi alle de der opskrifter fra Fanø (jf. bilag 9, s.5)"

Det kan tilnærmelsesvis antages, at de strukturer fra Fanø, er blevet til praktikker hos Marie og familien. Det synes derfor, at have medført en form for inkorporering og der er derfor mulighed for, at mere erfaring omkring kost kan tilføjes gennem en ny livsstilskur med fokus på sundhed.

Som forældre syntes det endvidere virksomt for skabelsen nye praktikker, at være bevidst om hvad børnene oplever og man sætter sig ind i strukturerne fra Camp Fanø. Man må forsøge, at bryde med de traditioner og logikker, som har været gældende i familien. Det vil formentlig medføre en bedre forståelse for, hvad børnene har oplevet i de fem uger. Når forældrene har den viden, at børnene er blevet påvirket på en helt anden måde end de er vant til hjemmefra i perioden, og når de samtidig anerkender den viden og erfaring som deres barn kommer hjem med, synes der at være bedre grobund for, at de nye strukturer kommer på spil i hjemmet. Der kan tales om, at der over tid sker en tilegnelse af nye habituelle dispositioner, men som blandt andet er afhængige af, hvor stor en kontrast der er mellem familiens vante strukturer til Camp Fanøs strukturer. Denne forskel er dermed styrende for tempo og varighed for ændrede praktikker.

6.1.3. Manglende støtte

To af informanterne fortæller, at de ikke oplever støtte i forhold til, at ændre deres praktikker i den følgende tid efter Camp Fanø. Og blandt andet fortæller Magrethe, at hun har haft svært ved at vedligeholde kost, vægt og motion. Magrethe nævner, at hun oplever den største støtte fra sin far:

"...Det er sådan ham der hjælper mig mest og det er ham der siger, det skal du ikke spise. Han hjælper mig rigtig meget til det (...) fordi han også gerne vil have at jeg skal tabe mig (jf. bilag 8, s.10)"

På trods af at hun oplever at hendes far støtter hende, så skaber det ikke nok mulighed for at Magrethe kan omsætte hans støtte til hendes handlinger, når hun bor ved hendes mor til dagligt.

Magrethe fortæller at hendes mor er med til at påvirke hende til, at hun ikke lever så sundt:

"Det er nok mest min mor, for hun dyrker heller ikke så meget motion, hun spiser heller ikke sundt. Hun drikker cola hver dag (jf. bilag 8, s.9)"

Magrethes mor har ikke ændret sine praktikker angående kosten efter Fanø, og ifølge Magrethe, har det forhindret hende i at leve, som hun gerne vil. Dette kan der være forskellige årsager til. For eksempel, at moren ikke har ressourcer til dette eller at hendes dispositioner ikke synes at stemme overens med nogen af strukturerne fra Camp Fanø. Det kan derfor være svært for et barn, som ikke oplever støtte, at ændre sine praktikker til strukturerne fra Camp Fanø.

Frederik oplever heller ikke helt at kunne følge strukturerne fra Camp Fanø, hvilket han nævner flere grunde til. Der har dog været den ændring, at de i familien nu laver salat:

"Altså efter jeg har været på Fanø, der er mine forældre også begyndt, mere at indføre salat i de meste. Som regel er det min mor og storebror der laver mad og de har som regel salat med i det, nogen gange ikke, nogen gange (jf. bilag 7, s.2)"

Dog er Frederiks og hans families forståelse for salat, ikke den som Camp Fanø praktiserer og anbefaler:

"Det er normalt icebergsalat med tomater, og agurk og sådan noget. Og nogle gange får vi også en pastasalat med bacon og sådan der. Det er veldgødt. (jf. bilag 7, s.2)"

Selvom det ikke er en stor kostændring, så kan dette stadig være begyndelsen på et nyt tankesæt omkring sundhed og kost, hvilket først kan ses over tid.

Ud fra ovenstående syntes det ligeledes, at være sværere at overføre strukturerne fra Camp Fanø, så længe der er ingen eller lidt støtte fra forældrene.

6.1.4. Selvstændige forsøg på ændring af praktikker

Gennem interviewene ses der et mønster, hvor det viser sig, at Frederik og Magrethe forsøgte at ændre deres forhenværende struktur derhjemme, men hvor de hurtigt falder tilbage til de iboende habituelle dispositioner:

"Lige da jeg var kommet hjem fra Fanø, der startede vi med at skulle løbe 800 meter og nærmest alle de løb bare rigtig hurtigt og mistede pusten, men jeg vidste jo godt at jeg skulle holde det i et lavt tempo og så var jeg en af de første der kom i mål. Og så skulle vi også løbe herover på universitetet, der på den der bane [red. Ny moderniseret atletikbane på SDU] og der var jeg nr. 2 der kom derhen, fordi de andre løb for hurtigt til at starte med (jf. bilag 8, s.9)"

Magrethe fik en god succesoplevelse. Hun bringer den kropslige erfaring og viden, hun har lært omkring løb og vejrtrækning i spil i skolen og kommer altså hjem fra Fanø med en forbedret kondition og ny erfaring. Men disse oplevelser er kortvarige. I begyndelsen trænede hun med en veninde, men det varede ikke længere end 4-5 måneder:

"Vi var ovre på min skole og så løb vi. Vi har en sportsbane, den er 800 meter lang hvis man løber rundt to gange. Så det plejede vi at gøre. Og så er der sådan nogle forhindringsbaner, dem plejede vi også at bruge. Og så var der sådan nogen, hvor man skulle flere meter op for at få fat i nogle ribber der var oppe. Og der brugte vi også vores muskler til at komme op og så trænede vi på den måde og vi hyggede os også. (jf. bilag 8, s.3)"

Magrethe koblede leg og bevægelse sammen og fik support af veninden, men da det ophørte, så stoppede motionen i Magrethes fritidsliv og hun kom tilbage til i forvejen inkorporerede habituelle dispositioner for motion.

"...jeg ved at jeg ikke er så god til at dyrke motion og jeg får meget let hårdt ved det. Og jeg sådan meget hurtigt skal stoppe op og have pusten. Jeg kan kun løbe 400 meter uden at stoppe og det er ikke så meget (jf. bilag 8, s.8)"

Hun synes, at mangle konkret støtte til enten at fortsætte eller til at komme i gang med en ny aktivitet, for at udfordre hendes dispositioner.

Magrethe har behov for hjælp til at komme i gang og hun nævner her selv, at hun ikke har ressourcerne til, at komme ud og få dyrket motion. Hendes kondition er svækket siden Fanø, så det er endnu sværere for Magrethe, at få overført strukturerne fra Fanø, og især uden hjælp fra forældre og netværk.

Både Magrethe og Frederik oplever, at dyrke meget motion kort tid efter de kommer hjem:

"Efter jeg har været på Fanø (...) jeg begyndte at dyrke sådan, jeg ved ikke om man kan sige elite, det var fordi jeg spillede A-håndbold og spillede U14, selvom jeg var U12. Så jeg dyrkede ret meget håndbold efter Fanø. Nu jeg så stoppede fordi jeg er skadet. (jf. bilag 7, s. 3)"

Frederik får en skade i knæet, som forhindrer ham i at fortsætte med at dyrke håndbold. Men ligesom i Magrethes tilfælde, så syntes det dog, at være muligt at dyrke andet motion og i Frederiks tilfælde, altså en sportsgren, hvor knæet ikke er ligeså involveret. Men hvis dette skulle lade sig udspille, så er der behov for konkret støtte og opbakning fra hjemmet, hvilket han og Magrethe ikke oplever.

De har derfor svært ved, at indføre de nye strukturer fra Camp Fanø og ændre deres praktikker på sigt. Erfaringen er ikke kommet på spil i hjemmet og der kan derved opstå en tendens til at glemme det:

"Det var selvfølgelig sjovt og vi lærte også meget, men det er bare ikke sikkert jeg kan huske det mere (jf. bilag 8, s.3)"

De har fået mange erfaringer med fra campen, men selvom de ikke anvender dem i dagligdagen, så er der stadig kommet nye kognitive tankesæt. Dette antages, fordi Magrethe fortæller hvordan hun gerne vil prøve at tabe sig igen:

”...nu kender jeg også til hvad der skal til for at man taber sig. (jf. bilag 8, s.2)”

Hun fortæller altså, at hun oplever at have mulighed for at tabe sig igen og at hun er bevidst om, hvad hun skal ændre af praktikker, for at det skal lykkes. Men hun ved også det er svært:

”Fordi man ikke er vant til det og man skal leve på en anden måde end hvad man plejer. (jf. bilag 8, s.5)”

Det er dermed ikke antaget at der uden forældre støtte, ikke vil være mulighed for på sigt, at ændre sine iboende praktikker og få indført strukturerne og erfaringer fra Fanø. De har erfaret på egen krop, hvad der skal til for vægttab og er bevidste om, nogle redskaber der kan anvendes til at leve et sundere liv. Deres habitus er udviklet og de vil formentlig derfor have større sandsynlighed, for at ændre praktikker end hvis ikke de havde deltaget på Camp Fanø. Men til forskel fra de andre deltagere med stærk forældre støtte, syntes det mere at være et kognitivt redskab de har opnået. Dette vil formentlig først komme på spil, når de beslutter sig for, at vil leve sundere og samtidig oplever støtte fra sin familie og netværk.

6.1.6. Opsamling på forældre støtte

Ovenstående resultater syntes at give indikationer på, at det er mere overkommeligt at ændre strukturerne derhjemme, hvis hele familien anvender deres ressourcer og støtter op omkring barnet samtidig med at de anerkender strukturerne fra Camp Fanø. For eksempel, at leve efter "Fanøstilen" med løb, slikdag eller opskrifter. Men for at dette kan opleves virksomt i en familie, så syntes det at være essentielt, at de praksisser som i forvejen er virksomme i familien ligeledes skal opleves at kunne matche med de praksisser som foregår på campen. Det kan dermed tilnærmelsesvis antages, at hvis du som familie tidligere har forsøgt, at sætte sig ind i sundhed og allerede inden campen har haft forsøgt at ændre praktikker, så syntes det at være mere sandsynligt at indføre strukturerne fra Camp Fanø.

Samtidig syntes det essentielt, at være lydhøre overfor barnet, som har været af sted og fået erfaret denne ændring på egen krop. Alle har behov for inddragelse, hvis disse tiltag

skal fungere og inkorporeres i en familie. Der må endvidere forsøges at bryde med de traditioner og logikker, som har været iboende i familien.

Disse tiltag vil, over tid, blive mere naturlige og vil formentlig på sigt opleve en vis inkorporering, som viser sig gennem en tilegnelse af nye habituelle dispositioner. Det findes dog afhængigt, hvor stor en kontrast der er mellem familiens strukturer og Camp Fanøs.

Børn som ikke oplever stærk støtte når de kommer hjem, vil have udfordringer i at ændre deres praktikker. Dog kan få og små ændringer, ses som begyndelsen til et nyt tankesæt omkring sundhed. Formentlig vil de forsøge, at føre deres erfaringer videre. Dog opleves dette som uoverkommeligt på længere sigt, da børnene har behov for konkret støtte for at ændre deres iboende praktikker og ikke falder tilbage til deres tidligere habituelle dispositioner for sundhed. Det er dermed ikke antaget, at de uden forældre støtte, ikke vil kunne ændre deres praktikker på sigt. De besidder erfaringen på egen krop og har nogle redskaber der kan komme i spil. Ligeledes er deres habitus udviklet og de vil formentlig have større sandsynlighed for at ændre praktikker end hvis ikke, de havde deltaget på Camp Fanø.

6.2. Familiepraksissen

Flere af informanterne giver udtryk for, hvordan de oplever ændrede praktikker i hele familien.

6.2.1. Relationen

To af informanterne fortæller, hvordan de oplever at deres bevægelsesstrukturer har ændret sig sideløbende med en forælder:

"...min mor kom også selv i gang med at træne. Hun går i fitness dagligt, hvor hun cykler og alt det der (jf. bilag 6, s.3)"

Vincent fortæller, hvordan at hans mor, samtidig med at han var på Camp Fanø, kom i gang med at træne og efter tre et halvt år stadig går der dagligt. Selv er Vincent i dag en aktiv sportsudøver og det virker til, at de støtter hinanden i deres indbyrdes træning, da de begge træner dagligt og det nu er en naturlig praksis i deres familie.

Vincent's praksisser har ændret sig ved at deltage i en social interventionscamp og fortæller, at han over tid har fået bygget en generel sundhed op:

"Det nok rent sportsmæssigt, at det er at jeg har fået bygget så meget op gennem min sport. Jeg vil sige nogen gange med kost, der er det ikke altid godt. Men det skifter meget. Men jeg har altid mindst 2 timers træning om dagen. Hver dag. (jf. bilag 6, s.5)"

Vi ser altså, hvordan at der over tid er opstået nye præferencer, for hvad der fungerer i forhold til en selv, og i denne sammenhæng er det altså to timers daglig træning.

Desuden synes praksissen omkring kosten at have ændret sig:

"...[kosten] er også blevet bedre. Det var heller aldrig været fordi vi fik usund mad. Alt hvad vi spiste derhjemme var hjemmelavet. Min far er italiener, så han er ikke glad for færdiglavede mad. Men vi spiser rigtig mange kulhydrater, brød og pasta hver dag, men så spiser vi groft i stedet for (jf. bilag 6, s.3)"

Deres praktikker ses derfor ændret til en anbefaling fra Camp Fanø, da de nu har udskiftet til grove varianter. Vincent nævner samtidig, at hans forældre før i tiden har været meget fysisk aktive.

Der har muligvis været opstået en form for kultur, hvor det har været legalt ikke at dyrke motion eller spise sundt, men idet at moren ser udslaget på hendes søn og han ikke var glad for at være overvægtig, finder hun det formentlig værdifuldt, at følge strukturerne i anbefalingerne om kost og motion fra Camp Fanø og på den måde støtte op omkring Vincent.

Ligeledes kan det opleves, at være lettere for Vincent's forældre at dyrke motion, da de førhen har været i en bevægelseskultur, men som blot ikke var i spil. Det giver derfor anledning til at sige, at deres tidligere positionering i det sociale rum synes, at have en afgørende betydning for, hvordan de tager imod de nye strukturer fra Camp.

6.2.2. Mismatch

Hos en anden informant, har vi Christian, som før campen ikke havde tænkt over at han var overvægtig:

”Ja, altså, jeg har ikke syntes selv at jeg var rigtig lyk, men min mor og min far, ikke så meget min mor, min mor var sådan ligeglad på en måde, min far han var sådan meget imod mig og så tænkte jeg at det kunne også være meget sjovt at prøve, fordi jeg også godt selv kunne lide at dyrke motion, men jeg fik aldrig gjort det i min fritid, jeg fik kun gjort det til min træning. Og så fik jeg så valget mellem et julemærkehjem eller Fanø. (jf. bilag 5, s.1)”

Det giver indikationer for, at der har været et mismatch mellem forståelserne om, hvordan man gør krop i deres familie. Faren ønsker muligvis, at hans søn kommer tættere på hans egen forståelse, hvilket udmunder i et ultimatum mellem to overvægtsinterventioner.

”Førhen har han (far) været imod, at jeg næsten ikke skulle spise og bla bla bla. Hvor nu får jeg alligevel lov til at spise og samtidig med at ham og mig dyrker meget motion. Han er jo kun hjemme hver 14. dag. Og når han endelig er hjemme, så plejer vi altid at tage to cykelture. Lige før sommerferien i år, der kørte vi jo Fyn rundt. 110 km på landevej, og nu kører vi ikke så langt, nu kører vi hurtigt og kører så 30-50 km. For hvis vi nu kører 60, så kører vi 30 hvor vi egentlig ikke laver noget, hvor vi bare træder stille og roligt og 30 hvor vi bare smækker igennem alt hvad vi kan. Og jeg plejer altid at vinde (jf. bilag 5, s.7)”

Der synes efter campen, at være opstået et forbedret match mellem far og søn. Deres positioner i det sociale rum stemmer mere overens end før:

”...førhen, der sad jeg mest på computer og spillede. Og nu, jeg kan selvfølgelig godt finde på en gang imellem at spille, men hvis det er godt vejr, så gider jeg ikke, for jeg får altid solen i øjnene og det var jeg ligeglad med førhen jo. Og en gang imellem kan det også blive kedeligt og så vil jeg hellere ud og lave et eller andet sjovt. Mange gange er det ikke at lege, men så hellere cykle, men vi leger ikke ret meget mere, så det er bare hyggeligt bare at gå. (jf. bilag 5, s.6)”

Det kan endvidere antages, at Christian har ændret sit syn på bevægelse og fritidsaktiviteter og de både er tættere på Camp Fanø strukturer og farens orienteringer.

6.2.3. Kickstart

Både forældre og børn fortæller, hvordan at Fanø at har været med til at give dem en kickstart i en sundere retning:

”...det har lært mig, selvom jeg godt vidste det, så har det været med til at give mig et skub i den rigtige retning til at jeg kom over den der... hvad kan man sige, hvis man nu står ved en grøft, og man tænker, skal jeg hoppe over eller ej. I det her land [red. på den ene side af grøften], så det bare helt vildt hyggeligt at være og hvis jeg hopper over grøften, så er der nogle udfordringer, som måske går at det ikke bliver helt vildt hyggeligt, men det er nogle udfordringer som er gode at tage. Og det har Fanø været med til, at man godt turde at hoppe over grøften og se de her udfordringer og tage imod dem (jf. bilag 9, s.6)”

Selvom det er børnene der har deltaget aktivt på selve campen, så er det umiddelbart ikke kun dem der lærer noget. Ovenstående kan give indikationer på, at Camp Fanø også påvirker forældre i den retning, at de kan få et nyt tankesæt, for eksempel, omkring udfordringer og at det er noget, som man skal tage imod for måske at få et positivt udfald.

”Jeg synes stadig det [red. Camp Fanø] er genialt, fordi det giver det der kickstarter, som man måske kan have svært ved. (...) Jeg tror det gav rigtig meget for min mor, en kickstarter til at komme i gang igen. (jf. bilag 6, s.1+s.4)”

Vincent fortæller ligeledes, hvordan det giver et kickstart til både en selv, men også hans mor oplever at få den følelse. Det kan ikke udelukkes, at det selvfølgelig er afhængigt af hvordan man som forældre tager imod anbefalingerne fra Camp Fanø og hvordan man vælger at tolke dem. Umiddelbart virker det til at ovenstående forældre besidder en del ressourcer gennem kulturel og social kapital (jf. *Beskrivelse af informanterne*), hvilket kan være grund til, at de har syn på sundhed, som ligger nærmere Camp Fanøs strukturer. Det kan dermed være nemmere at følge, da det kræver færre eller mindre ændringer end for dem der et har lavere volume kapital.

6.2.4. Opsamling af familiepraksissen

Det kan tilnærmelsesvis antages, at hvis man som individ før har haft deltaget i en aktiv bevægelseskultur, så vil det formentlig være lettere at indtage denne position som et aktivt menneske, og anvende ny viden og strukturerne fra Camp Fanø i familien. Det kan samtidigt opleves værdifuldt, at følge strukturerne fra Camp Fanø, fordi at der opleves en positiv ændring hos barnet. Det giver derfor anledning til at indikere, at deres tidligere positionering i det sociale rum synes, at have en afgørende betydning for, hvordan de tager imod de nye strukturer fra Camp.

En af grundene til at Camp Fanø kan opleves succesfuldt, kan skyldes et forhenværende mismatch mellem forældre og barnets orienteringer, som nu synes at stemme overens. Dette kan være en af grundene til, at familien ændrer deres strukturer der er tættere på Camp Fanøs.

Selvom det er børnene der har deltaget aktivt på selve campen, så er det umiddelbart ikke kun dem der lærer noget. Der gives indikationer for, at Camp Fanø også påvirker forældre i den retning, at de kan få et nyt tankesæt omkring sundhed.

6.3. Balance og disciplin

6.3.1. Disciplin for de nye redskaber

Flere af informanterne fortæller, hvordan at de oplever, at have erhvervet en ny strategi med hensyn til kost og motion.

Mary nævner, at Isabella har ændret sin tankegang fra før Camp Fanø og at hun nu kan:

”...se fornuften i at vi skal ikke spise det her og vi skal motionere. Det er nødvendigt og nu skal vi i byen her i weekenden, så er det vigtigt at vi får løbet for hendes vedkommende og spinne for min. Det er vigtigt at vi får motioneret, for så kan man tillade sig nogle andre ting. Vi holder stadigvæk fast i noget for noget (jf. bilag 4, s.6)”

Isabella har altså fået en ny forståelse for kost og motion, som hun og hendes familie anvender derhjemme. De holder altså en balance mellem kost og motion, fordi de ved at det er det der skal til, for at Isabella og resten af familien har helse. Mary fortæller dog, at det ikke er:

”...noget der fylder eller er skrevet op, men det er noget vi snakker om ind imellem. Og jeg synes heller ikke det altid er sjovt at køre til træning i de her 3 gange om ugen, for det er skide hårdt. Men jeg ved bare, at nu skal jeg i byen her i weekenden og jeg skal drikke nogle øl eller spise noget lagkage, og det kan jeg meget bedre, hvis det er sådan her. Og den prøver vi egentlig på at holde fast i, for Isabella også (jf. bilag 4, s.6)”

Det er tydeligt, at de som familie har fået nye strukturer og orienteringer der kan tilbageføres til Camp Fanø. Det er opstået i et samarbejde mellem forældre og Isabella. Det bliver nødvendigvis ikke italesat særlig ofte, hvilket der heller ikke syntes behov for,

da de som familie synes på sigt, at have inkorporerede nye tilgange og muligheder for, hvordan deres livsstil i familien skal og kan være. De lever i symbiose med udtrykket: ”noget for noget”, fordi at dette er virksomt i deres familie. På baggrund af at dette, synes deres habituelle dispositioner for kost og motion at have ændret sig.

Det fornemmes ligeledes, at Christian er begyndt at gå op i at have balance mellem kost og motion:

”...nu går vi meget op i Rema1000 på skolen, ikke fordi vi må gå derop, det må vi først næste år. Men det er vi lidt ligeglade med, så vi går en gang imellem derop. Og så blander vi noget bland selv slik, det er måske ikke så godt, men til gengæld når jeg kommer hjem, så cykler jeg eller går eller whatever. Og hvis jeg går, så er det ikke kun 2 km, så er det 6 km. Og så træner jeg inden jeg sover (jf. bilag 5, s.6)”

Han anvender altså sin viden til at skabe energibalance. Dette giver indikationer på, at han har fået styrket sin disciplin over for sammenhængen mellem kost og motion. En disciplin der udstråler i, hvor vedholdende han er overfor de nye strukturer i hans hverdag. Det synes ligeledes forholdsvist naturligt, at han praktiserer således og det synes derfor at være opstået en inkorporering af disse strukturer fra Camp Fanø.

Hos Isabella opleves det også, at hun har oparbejdet en form for disciplin overfor strukturerne fra campen. Ifølge hendes mor, så giver hun ikke op mere, som hun før har haft tendens til. Mary fortæller om Isabella:

”Og der var hun pludselig, det har jeg aldrig oplevet før, men pludselig øvede og øvede hun, for der var noget hun ikke kunne finde ud. Og der er hun noget et stykke vej, om det så er Fanø eller hvad det er, det er i hvert fald kommet efter den periode der, at hun.. for det ville hun fandme altså, hun ville lære den der rulle og fik søster til at hjælpe sig, for hun er også gymnast og fandt så pludselig en teknik og hun blev hun voldsomt glad og det gjorde faktisk ikke ondt mere når hun gjorde det. Så i nogen situationer, når hun ville det. Det samme er med klaver, når hun sætter sig for noget, så øve og øver hun, men så er der andre ting: ej det kan også være fuldstændig ligegyldigt. (jf. bilag 4, s.6)”

Isabella har efter forløbet altså lært, at have troen på at hun kan og ligesom med Christian, så synes hun at have fået disciplin til at være vedholdende. Så længe at hun øver og øver, så ved hun at hun nok lære det, for det har hun erfaret på Camp Fanø.

Men hvis det er noget der ikke betyder noget for hende, så ser hun ingen grund til at lære det.

6.3.2. Opsamling af Balance og Disciplin

Det opleves, at flere informanter får nye strukturer og orienteringer der kan tilbageføres til Camp Fanø. Nogle familier synes at have disse redskaber som værende inkorporerede, da de ikke behøver at italesætte dem mere, og det synes derfor at ses som at deres habituelle dispositioner for kost og motion har ændret sig.

Det opleves, at der opstår en efterfølgende form for forståelse af kroppens energibalance, som de anvender som et tankeredskab og en nye orienteringer. Når de for eksempel tillader sig, at spise noget usundt, så vælger de enten før eller efter at forbrænde den ekstra indtaget energi gennem motion.

Der synes ligeledes, at være opstået disciplin for at være vedholdende for noget der findes interessant, en disciplin som ikke var tydelig før Camp Fanø. Denne nye strategi og orientering opleves overvejende hos de børn som oplever støtte fra forældre.

6.4. Selvtillid og selvværd

Gennem interviewene fortæller deltagerne, hvorledes de oplever selvtillid og hvordan de anvender den efter campen. På baggrund af dette, opstår der i empirien indikationer for, at der er sammenhæng mellem oplevet selvtillid, selvværd og transfer af erfaringen fra Camp Fanø til hverdagen derhjemme.

Informanterne opleves, at have svært ved at skelne mellem begreberne selvtillid og selvværd, da de anvender selvtillid om begge begreber. Jeg har derfor valgt i nogen situationer, at tolke at det er selvværd de snakker om.

6.4.1. Selvværdets betydning

Vincent fortæller, at han ikke var tilfreds med sin krop og derfor tilmeldte sig Camp Fanø. På campen kunne han mærke, hvordan hans selvværd steg i takt med, at han tabte sig. Før Camp Fanø, synes han ikke om at andre kiggede for meget på ham:

"...nogen gange kunne det være sådan lidt: åh fuck, nu kigger de på mig (jf. bilag 6, s.2)"

Han oplevede, at have et lavt selvværd før campen, men dette ændrede sig:

"På grund af at jeg tabte mig, så fik jeg også en hel del mere selvtillid [red. selvværd]. Man var ikke så klemmt inde og ville skjule sig, og sige: "det gider jeg ikke", fordi man følte sig dårligt tilpas. Det ændrede virkelig noget for ens selvtillid [red. selvværd] (jf. bilag 6, s.2)"

Vi ser her en oplevelse af, at være hæmmet socialt af sin krop og tanker omkring sig selv. Det kan anses som en hæmsko, at være overvægtig som barn, da det kan medføre en oplevelse af svækket selvværd og dermed kan påvirke de sociale interaktioner.

Under campen oplever flere af deltagerne en øgning af selvtillid og selvværd:

"inden jeg tog af sted var jeg sådan meget svag. Der kunne man let få mig til at græde eller trække mig ned. Det kan man ikke længere (jf. bilag 10, s.1)"

Josefine syntes at få en oplevelse af, at være blevet styrket psykisk på Fanø, hvilket er noget hun stadig føler. Det giver indikationer for, at Camp Fanø besidder nogle faktorer der kan styrke barnets selvtillid og selvværd. Et væggtab og nyt syn på sig selv, kunne muligvis være nogle af faktorerne.

Henriks mor Marie fortæller ligeledes, hvordan at han var en meget skrøbelig dreng før Camp Fanø og hvordan det kunne påvirke ham i flere dage, hvis der for eksempel var nogen havde sagt, at han var dårlig til fodbold:

"Pu næh, det kunne han ikke bære. Så var hele hans dag ødelagt og han gik ikke i skole næste dag, fordi han havde ondt i maven. Det var virkelig skidt. Men efter han kom hjem, der ændrede det sig fuldstændig. (...) Der blev jo boostet selvtillid i ham (jf. bilag 9, s.4)"

Marie fortæller blandt andet, at hans skolelærere også har kunne se en positiv fremgang:

"...han ved en masse ting om politik og alt muligt. Men fra at være ham der sad nede bag ved og argumenterede, så blev han ham der sad oppe foran og rejste sig op og sagde: nu skal du se mig og høre mig, fordi det faktisk noget klogt noget, jeg har at sige (jf. bilag 9, s. 4)".

Det kan tilnærmelsesvis antages, at Henrik ændrede sin sociale position i skolen gennem hans oplevet selvtillid. Gennem campen, synes han at have opnået en selvtillid som han anvender i andre kontekster. Hans viden er blevet tillagt prestige og værdi i klasserummet, og kan på sigt forøges gennem at han kan vise sin viden for hans lærere. Det kan formentlig antages, at campen er med til at give dem et andet syn på sig selv, hvilket i nogen henseender kan overføres til andre situationer i den efterfølgende tid efter Fanø til at klare udfordringer og nå mål.

Både Henrik, Josefine og Vincent, synes før Camp Fanø at være bundet af nogen tankestrukturer som svækkede deres selvværd på grund af deres krops udseende. Dette kan tilnærmelsesvis antages, at være opstået på grund af, at vi lever i et samfund, hvor at fænomenet overvægtig og det at have en for stor krop i forhold til andre, altså ”normalen”, kan skabe nedværdigende tanker om en selv og det kan opstå en følelse for, at være mindreværdige end andre ikke-overvægtige. Det kan derved ses som symbolsk vold, hvor der synes at være konsensus om hvilken krop man som barn bør have, for at være fuldt accepteret i de sociale kontekster. Denne konsensus, kan blandt andet opstå af interventioner som for et eksempel Camp Fanø, hvis formål er at ændre på børnenes kroppe, strukturer og orienteringer.

6.4.2. Oplevelsen af selvtillid

Følgende citater beskriver tre informanternes svar på, hvad de oplever at have fået med sig fra Camp Fanø:

”...at lære at kæmpe lidt mere end hvad man ellers ville. Jeg ved godt det lyder lidt kliche... altså kæmpe for sit mål. Og vide at du kan nå dit mål (...) Fx. jeg siger, at jeg gik fra den her størrelse til den jeg er nu, så kan jeg også godt komme fra den der karakter til den her karakter (jf. bilag 6, s.2)”

”...jeg ved ikke om jeg havde gået til så meget drama, fordi efter Fanø, der begyndte jeg at blive stærkere og jeg havde tænkt på før, at drama måske ikke var noget for mig. Men efter Fanø begyndte jeg at gå efter roller (jf. bilag 10, s.3)”

”lige pludselig var han ikke den lille klovn-Henrik, ham der godt kunne lide at slå en kolbotte midt i det hele. Men pludselig var han Henrik, ham de gerne ville have med ud at spille fodbold, fordi han var ham (jf. bilag 9, s.4)”

Ovenstående citater giver anledning til at tale om, at der opstår en transfer mellem den oplevede øget selvtillid og selvværd, til at klare flere udfordringer i andre sociale kontekster. Der opnås følelser af, at være værdig til at gå efter en rolle i drama eller at man kan stige i karakter i skolen, fordi man har gennemført en udfordrende camp og formået at ændre nogle praksisser efterfølgende derhjemme. Campen kan altså være med til at give en øget oplevelse af selvtillid og selvværd, som flere børn kan trække på i forhold til andre opgaver og udfordringer.

Magrethe udtrykker som den eneste af informanterne, at hendes selvtillid er den samme som før Camp Fanø. Dog ud fra hvad hun fortæller, syntes det at hendes selvtillid er øget, men hendes selvværd er forblevet det samme. Dette kommer af, at hun fortæller hvordan hun overfor en veninde har selvtillid til at sige, at en fødevare er bedre end andre:

"...og så siger hun [red. veninden] at vi skal have noget rugbrød og så siger jeg så, at det her er bedre fordi det ikke feder ligeså meget (jf. bilag 8, s.7)"

Og selvom veninden modsiger siger, så anvender Magrethe hendes selvtillid fra det hun har erfaret på campen, og fastholder sin nye viden. Hun har fået forøget sin viden om kost på Camp Fanø og ved hvilke varer som synes sundere. Men denne viden syntes dog ikke at have særlig meget værdi i hendes vennekreds. Det kan derfor godt opstå udfordringer, når hun udfordrer sin nye viden fra Camp Fanø til derhjemme og det kan muligvis godt være med til at sænke selvværdet, når denne viden ikke bliver værdsat som en værdig viden.

Magrethe har i forvejen et lavt selvværd. Hun fortæller, at hun ikke er glad for sig selv og hendes udseende, og at hun bruger meget tid på at tænke på det. Hun udtrykker, som den eneste, at hun har taget på igen efter Camp Fanø og at det ikke fungerer med at overføre strukturerne, som hun gerne ville have. Det opleves at hun har en stor udfordring med at få hendes nye viden og erfaring i spil derhjemme.

Ligeledes med Frederik, så synes han ikke at have ændret sine orienteringer i forhold til sundhed, men han pointerer at:

"...Fanø har ligesom skubbet mig i gang. Så jeg tror jeg havde været en anderledes person, hvis ikke jeg havde været der (...) jeg tror jeg ville være sådan en som folk ikke kunne lide. (...) jeg ville være en som blev nemt sur eller sådan en som gerne vil op og slås med folk. Sådan en type der har lidt selvtillid og tænker, hvis jeg nu gør noget for nogen, så kan det være at de kan lide mig (...) jeg er blevet mindre vred siden jeg har været på Fanø (jf. bilag 7, s.6)"

Frederik fortæller, at grunden til ovenstående ikke skete, er at han fik mere selvtillid og mange venner. Hans syntes, at anvende den oplevede selvtillid til at være en gladere person hvilket kan give indikationer på at han velvære er forøget. Selvom det ikke syntes at være viden omkring kost og motion, så har Frederik andre erfaringer med sig i bagagen:

"Efter jeg havde været der (Fanø) er jeg blevet et meget socialt menneske. Jeg er mere hjemme ved mine venner end jeg er hjemme ved mig selv efterhånden (...) Altså, jeg er personligt selv blevet mere social efter jeg har været der. Det er jeg glad for. Det er meget lækkert (jf. bilag 7, s.3)"

Ud fra ovenstående, synes det at kunne give en indikation på, at Camp Fanø ikke kun har handlet om at give børnene og familierne nye kost og motionsstrategier. Det sociale element fra Camp Fanø har sammen med en øget selvtillid og selvværd, syntes at have en stor påvirkning for den enkeltes oplevelse af almen velvære.

6.4.3. Oplevelse af hjemve

Som deltager på Camp Fanø, er man væk fra sine forældre i 5 uger, hvilket er en stor udfordring for mange. Det kan næsten ikke undgås, at man savner forældrene og gerne vil hjem i perioder. Det kan umiddelbart være med til at styrke ens selvtillid, at man som 11-12 årige kan overvinde denne følelse af hjemve sammen med andre børn fra campen, fordi man har et mål. Dette bekræfter Josefine og Mary:

"At man er væk fra sine forældre i 5 uger og man får et godt sammenhold, og så lærer man lidt om hvor god man faktisk er (jf. bilag 10, s.1)"

"Vi snakkede om det der med, om det var hårdt at være hjemmefra, og det synes hun faktisk det var, men hun sagde jeg skal ikke hjem sagde hun, fordi der er jo nogen der ikke har fået chancen for at komme herover (...) hun sagde: de havde jo ikke chancen for at komme herover og så synes jeg bare det

er bis, hvis jeg så bare giver op, sagde hun, så kunne de jo ligeså godt have fået min billet herover til. Og det har vi jo haft snakket om, at det var mega cool, at hun fortsatte selvom hun også syntes det var hårdt og hun havde også hjemve, helt vildt altså. Men at man kan overvinde det i den alder, det syntes jeg var fedt. For der var alligevel mange derovre der gav op. Der var mange der tog hjem (jf. bilag 4, s.8)”

Undervejs i forløbet på Fanø, kan man opleve at få en stor følelse af hjemve og det kan opleves som en stor udfordring for at fortsætte forløbet. Dette kan dog overvindes på forskellige måder, men det fornemmes at give et oplevelse af øget selvtillid.

” da hun kom hjem, så fortalte alle hvor sej hun var, at hun havde været af sted i de der 5 uger der og alene og på Fanø (...) hun fik masser af rygklap og det vokser man af (jf. bilag 4, s.5)”

Udover støtte fra sine forældre efter man er kommet hjem, så syntes det også at være af stor betydning hvordan at netværket tager imod en. Det er sandsynligt, at de gennem anerkendelse og ros fra netværk, vil kunne opleve en endnu stærkere oplevelse af selvtillid.

Ligeledes fortæller Christian, om hvordan at han de første par uger hjalp de andre deltagere med deres hjemve og trøstede dem, men at han selv blev overmandet af hjemve efter tre uger:

”...jeg begyndte først at græde efter den tredje uge. Der begyndte jeg at falde sammen. Men jeg havde jo hjulpet de andre, så de hjalp også mig (jf. bilag 5, s.2)”

Christian fortæller her, at de har et fællesskab, hvor de hjælper hinanden. Hvis nogen har hjemve, så hjælper man dem. Hjemve kommer i perioder i sådan et forløb, men som noget der kan opleves på forskellige måder. Christian beskriver det som om, at man falder sammen af hjemveen, men idet at han rejser sig igen og overvinder dette forløb, så synes det at der bliver skabt grobund for en stærkere selvtillid.

6.4.4. Opsamling af Selvtillid og Selvværd

Størstedelen af informanterne syntes at have erfaret en stærkere selvtillid og et øget selvværd. Det kan derfor give indikationer for, at Camp Fanø besidder faktorer der kan styrke deltageren selvtillid og selvværd, som blandt andet kunne være vægttab og nyt syn

på sig selv. Dette nye syn på en selv, kan i nogle situationer, overføres til at klare udfordringer og mål.

Der synes at være en sammenhæng mellem et lavt selvværd og overvægt før Camp Fanø, som dog ændres gennem campen og tiden efter. Det antages at stamme fra den symbolske vold der opstår, når samfundet er med til at påvirke konsensus om den rigtige krop. Denne konsensus, kan blandt andet opstå af interventioner, som for eksempel Camp Fanø.

Der synes ligeledes, at der opstår transfer mellem den oplevede øget selvtillid og selvværd, hvilket kan opleves gennem, at der kan klares flere udfordringer og opgaver i andre sociale kontekster.

Der kan dog også opstå udfordringer gennem denne oplevet selvtillid. I nogen grupper har denne viden ikke værdi og bliver ikke værdsat på samme måde. Det kan muligvis godt skabe udfordringer, når man som agent prøver at udfordre andres viden i en anden social kontekst.

Camp Fanø synes ikke kun at påvirke børnene og giver en indikation på at det ikke kun har handlet om at give børnene og familierne nye kost og motionsstrategier. Det sociale element fra Camp Fanø har sammen med en øget selvtillid og selvværd, syntes at have en stor påvirkning for den enkeltes oplevelse af almen velvære. Det synes ligeledes at være essentielt, at Camp Fanø ikke kun påvirker børn, men også forældrene.

6.5. Sociale forskelle

6.5.1. Opvækstbetingelser

Alle informanterne har bopæl indenfor det samme geografiske område, Odense. De bor i samme kommune og har derfor adgang til mange af de samme tilbud. Men alligevel adskiller de sig fra hinanden gennem deres opvækstbetingelser.

Familierne er forskelligt positionerede i det sociale rum, hvilket kan være årsag til de forskellige handlinger.

Vincent syntes er være den som er relativt højest positioneret gennem sin familie og kan i højere grad trække på kapital til forskel fra de andre. Dette ser vi gennem at hans mor er universitetsuddannet og sidder i en høj stilling og hans far er folkeskolelærer. De bor i en villa i et trygt og eftertragtet område i Odense, har to biler og har adgang til sommerhus. De har råd til at gå til flere forskellige sportsgrene og spiser generelt hjemmelavet mad

med ”gode” råvarer. Hans forældre synes, at have gjort en indsats for at Vincent skulle tabe sig før Fanø, men dette syntes ikke at fungere. Vincent har altid været fysisk aktiv. Ligeledes har hans forældre begge dyrket en form for elite idræt.

Vincent's position i samfundet, kan være en af grundene til at han har taget godt imod strukturerne fra Fanø. Hans familie syntes at have gode ressourcer gennem den økonomiske, sociale og kulturelle kapital, hvilket de kan anvende til at navigere med omkring kost, motion og generel sundhed.

Til forskel fra Vincent har vi Magrethe, som er barn af en relativt lavt positioneret familie. Hendes mor har en erhvervsuddannelse som ernæringsassistent og hendes far er tidligere maler, men nu sygemeldt. Forældrene er skilt og bor begge til leje i boligblokke i et mindre attraktivt kvarter i Odense. Det synes ikke at være ressourcer til, at Magrethe kan få støtte i at ændre praktikker omkring kost og motion. I forhold til Vincent, synes det at være relativt sparsomt på økonomisk, social og kulturelle kapital, som Magrethe kan trække på.

I denne undersøgelse, viser der altså sig en sammenhæng mellem de sociale positioner. Dem der har relativt stærke ressourcer gennem økonomisk, social og kulturel kapital, synes at klare sig langt bedre med at tage strukturerne fra Camp Fanø med sig og anvende dem til at leve et sundere liv. Og dem hvor campen ikke syntes at være særlig virksom, synes at have relativt sparsomt adgang disse kapitaler.

Det kan ikke vides om dette er et tilfælde, men det syntes i hvert fald essentielt nok, til at have med i overvejelserne omkring Camp Fanø og hvordan man måske i fremtiden kunne skabe større støtte til familier med svage ressourcer.

7. Afrunding

I dette kapitel vil der først blive præsenteret en diskussion af metoden og dens følger. Derefter vil der komme et kritisk blik på teorien, som til sidst vil blive sammenfattet til en konklusion. Afslutningsvis vil der blive perspektiveret til hvordan denne undersøgelses resultater kan anvendes på sigt.

7.1. Diskussion af metode

Det har været formålet med denne undersøgelse, at finde ud af om børnene lærer noget på Camp Fanø og hvis ja, hvorledes de har håndteret denne viden eller kunnen. Det syntes relevant, at anvende det kvalitative interview, fordi at det kan bringe en mere dybdegående viden omkring hvorfor børnene har handlet som de gør og hvordan de har gjort. Det har dog både givet fordele og ulemper ved denne form for empiriindsamling, som jeg vil komme ind på i diskussionen.

7.1.1. Valg af informanter

Det synes at have været spændende at have en variation af informanter, alt fra 13-50 årige som havde forbindelse til Camp Fanø, men det kan dog muligvis have påvirket resultaterne. Det syntes derfor relevant, at diskutere om informanterne skulle være blevet valgt efter årgang, da de ikke har oplevet den eksakte samme camp, eller om det overhovedet var relevant for undersøgelsen at inddrage to forældres syn på ovenstående. Informanterne har alle været en del af Camp Fanø inden for de sidste fire år, men der synes at være en form for usammenlignbarhed på grund af, at det har været børn fra forskellige årgange. For et eksempel, ses Vincent som en yderst reflekteret dreng, der tænker over sin krop og læring. Til forskel oplever vi Frederik som en modpol, der ikke synes at have reflekteret over forløbet på samme måde. Dette kan både være et helt almindelig variation på to mennesker, men der er også den forskel, at der er tre år mellem de to drenge, som synes at være mærkbar på, hvordan de er som personer. De kommer fra to forskellige områder i Odense og har vidt forskellige objektive livsvilkår. De har samtidig været af sted på Camp Fanø, men med forskellige undervisere og deltagere. Selvom programmet synes at være det samme fra år til år, så kommer det formentlig til at have en påvirkning fra hver enkelt deltager og underviser i forhold til gruppedynamikken, hvilket medfører at de formentlig ikke er blevet påvirket på samme måde og det svækker generaliserbarheden.

Groft sagt, kan vi ud fra resultaterne sige, at de der var senest af sted, har oplevet ikke at kunne overføre ligeså meget, som dem der var tidligst af sted. Dette kan være et tilfælde, men der kan også være tale om forskellig intervention, forskellige årgange, læring over tid og selvfølgelig sociale ressourcer. Det kunne derfor muligvis have givet andre og mere valide resultater, hvis informanterne var blevet interviewet inden for samme årgang og der kunne have været gået i dybden med specifikke relationer og situationer.

Fordelen ved at tage forskellige årgange, er at resultaterne kan bruges til at sige, at der muligvis sker en stærkere læring og transfer på sigt. Samtidig med at alderen synes at have en betydelig indvirkning i og hvordan at barnet reflekterer over sig selv og sine handlinger. Og det ligger dermed op til en undersøgelse omkring *Læring på længere sigt* hos deltagere fra Camp Fanø.

Men hensyn til at inddrage forældre i undersøgelsen, synes det på den ene måde relevant at have forældreblikket på børnene. Disse forældre kender muligvis barnet bedre end dem selv på mange områder, og deres bidrag til undersøgelsen synes at være yderst relevant. Men de har stadig ikke oplevet den aktive del af Camp Fanø og kan kun snakke ud fra deres subjektive forståelse af campen. Men idet at forældrene formentlig er dem som har været tættest på barnet i hele livet, og ved hvilke valg og handlinger som barnet har truffet før, så kan man tilnærmelsesvis sige, at de har været børnenes observatører. De kan derfor berette på et perspektiv, som børnene muligvis ikke er bevidste om. Dog vil der selvfølgelig være handlinger, som vi andre måske ville ligge mærke til, men som er skjult for en forældre, fordi der findes en form for familiehabitus, hvor at handlingerne er så naturlige, at der ikke sættes spørgsmålstegn omkring dette.

7.1.2. Flere metoder

Denne undersøgelse synes primært, at kunne bidrage til at formulere indikationer og tendenser. Dog kunne disse fund have tydeligere og mere konkluderende, hvis der havde været anvendt metodepluralisme.

For et eksempel kunne et spørgeskema til deltagere fra de pågældende årgange have højnet validiteten og generaliserbarheden. Dette spørgeskema skulle indeholde spørgsmål, som spurgte ind til undersøgelsens resultater og for et eksempel teste om det er sandt, at oplevet forældre støtte hænger sammen med at børn tager mere læring med sig fra Camp Fanø. Dette kunne have været interessant for undersøgelsen, at teste hypotesen med en kvantitativ metode.

Dog ville udfordringen ved dette være at få fat i børn, som ikke syntes at have fået lært at anvende noget fra Camp Fanø, forældre støtte eller ej. Som det allerede er set, så udebliver nogle børn fra opfølgingsmøderne, hvilket formentlig skyldes, at de synes ikke at have kunne genoptage strukturerne fra Fanø til hjemmet. Det kunne derfor give lidt for ”pæne” resultater, da det muligvis kun ville være børn, hvor Camp Fanø synes at have været virksom. Men det ville selvfølgelig være med til at teste succeskriterierne, men vil have mulighed for at komme frem til fænomener som hindre succes fra Fanø.

7.2. Diskussion af teori

Det har undervejs i processen syntes relevant at anvende Pierre Bourdieus teori, men det har ikke været uden udfordringer.

Under analysearbejdet, synes der at opstå en form for teoretisk overstyring. Det vil sige, at i stedet for at der blev tænkt gennem begreberne, så synes det at forekomme at der blev søgt at finde steder hvor at teorien kunne ”lægges ned over”. Dette syntes at være et overgreb på teorien, men også på informanterne og det valgtes derefter at starte ny analyse, hvor at begreberne var i baggrunden og hvor der anvendtes hverdagsprog til at forklare handlinger. For et eksempel blev handlinger forklaret ud fra vaner, erfaring, naturligheder og ressourcer i stedet for habitus, dispositioner, doxa og kapitaler. Dette syntes dog også at skabe problemer, da teorien pludselig syntes underordnet og analysen blev understyret.

Det er dermed forsøgt at gribe det an på en tredje måde og skabe balance mellem begreberne og empirien. Det er derfor anvendt en mere socialpsykologisk tilgang i analysen, som synes at kunne få resultaterne til at være tydeligere gennem begreberne og stadig anvende Bourdieus begrebsapparat uden at være for overstyret.

På baggrund af denne udfordring kan det dermed diskuteres, om hvorvidt at der var behov for at se undersøgelsen med en anden teori. For eksempel kunne anvendelsen af to forskellige teorier, muligvis have givet andre syn og spændende resultater. Det er dog syntes anvendeligt med Bourdieus teori, da denne kan være med til at sige noget om informanternes baggrund, historie, livsforløb og ressourcer som familierne har og hvordan disse er variable.

Det må ligeledes fremhæves, at det ikke syntes at have været muligt, at konstruere et fuldstændigt billede af informanternes habituelle dispositioner og derfor er synes resultaterne omkring den socioøkonomiske baggrund ikke at bære præg af validitet. Dog

kunne dette ikke undlades, da det alligevel syntes vigtigt for fremtidige undersøgelser at have den antagelse med.

8. Konklusion

Denne undersøgelses resultater er baseret på et begrænset empirisk materiale, men synes at give nogle essentielle indikationer og tendenser om, hvilke aftryk Camp Fanø sætter på børnene og deres familier.

Af problemformuleringen ønskede det at få svar på om:

Hvad sker der med børn der deltager i Camp Fanø, og kan vi tale om de lærer noget, og i givet fald hvad?

Denne undersøgelse viser, at der er tale om læring fra Camp Fanø, som børnene efterfølgende kan anvende som tankesæt eller specifikke handlingsmuligheder. Det er dog tydelige indikationer på, at de børn som oplever konkret støtte af deres forældre efterfølgende, synes at kunne overføre strukturerne fra campen langt bedre end dem som ikke oplever støtte fra forældre.

Samtidig syntes de familier, som i det første stykke tid efter campen, vælger at leve forholdsvist stringent efter "Fanøstilen", altså de strukturer som gjorde sig gældende på Fanø, de syntes at ændre deres praktikker angående kost og motion til det anbefalede. Det er tilmed mere sandsynligt, at familier der før har forsøgt at ændre praktikker angående sundhed, vil have lettere ved at overtage de nye strukturer.

Derudover er det essentielt at både barn og forældre er med i processen om at ændre praktikker, så de sammen kan bidrage med hvad de har lært. Disse tiltag vil, over tid, blive mere naturlige og vil formentlig på sigt opleve en vis inkorporering, som viser sig gennem en tilegnelse af nye habituelle dispositioner, som dog er afhængig af kontrasten til Camp Fanøs strukturer.

Børn som ikke oplever forældrestøtte, vil have udfordringer med at ændre praktikker. De har nemmere ved at ryge tilbage til deres tidligere habituelle dispositioner. Men idet at de har deltaget på Camp Fanø, kan det sætte gang i nye tankesæt omkring sundhed og de vil på sigt have større sandsynlighed for at ændre praktikker.

Det ses som en god metode, at følge "Fanøstilen", de gældende strukturer fra Fanø efter hjemkomst, da det over tid kan blive inkorporeret som habituelle dispositioner. Selvom det er børnene der har deltaget aktivt på selve campen, så er det umiddelbart ikke kun dem der lærer noget. Der gives indikationer for, at Camp Fanø også påvirker forældre i den retning, at de kan få et nyt tankesæt omkring sundhed.

Det opleves, at der opstår en efterfølgende form for forståelse af kroppens energibalance, og som flere anvender som et tankeredskab eller nye orienteringer. Der

opstår disciplin for at være vedholdende for nogle af deltagerne. Denne nye strategi og orientering opleves overvejende hos de børn som oplever støtte fra forældre.

Størstedelen af informanterne syntes at have erfaret en stærkere selvtillid og et øget selvværd. Det kan derfor give indikationer for, at Camp Fanø besidder faktorer der kan styrke deltagerens selvtillid og selvværd, som blandt andet kunne være vægttab og nyt syn på sig selv. Dette nye syn på en selv, kan i nogle situationer, overføres til at klare udfordringer og mål i andre kontekster.

Der opleves en sammenhæng mellem et lavt selvværd og overvægt før Camp Fanø, som ændres gennem campen. Det antages at stamme fra den symbolske vold der opstår, når samfundet er med til at påvirke konsensus om den rigtige krop. Denne konsensus, kan blandt andet opstå af interventioner, som for eksempel Camp Fanø.

Camp Fanø synes ligeledes ikke kun, at påvirke børnene og indikationer på, at det ikke kun har handlet om at give nye kost og motionsstrategier. Det sociale element fra Camp Fanø har sammen med en øget selvtillid og selvværd, syntes at have en stor påvirkning for den enkeltes oplevelse af almen velvære. Det synes ligeledes at være essentielt, at Camp Fanø ikke kun påvirker børn, men også forældrene.

9. Perspektivering

I følgende afsnit vil der gives konkrete forslag til, hvorledes at denne undersøgelses resultater kan blive perspektiveret til fremtidige studier samt er relevant for den fremtidige Camp Fanø.

Vi ser hvordan at Camp Fanø er virksom med at overføre sundere strukturer til de familier, hvor forældrene støtter op om campen. Det anses for, at være en vigtig faktor for succesfuld camp.

Et forslag til et fremtidigt studie med udgangspunkt i disse resultater, ville være en kvalitativ undersøgelse, hvor der blev taget udgangspunkt i forældrene. Det skulle ikke kun være forældre som havde oplevet Camp Fanø virksom, men også dem som havde store udfordringer. For eksempel synes Henrik' mor Marie, at hun savnede mere opfølgning og det kunne derfor være interessant, at undersøge om opfølgningsdelen skulle revurderes og om perioden efter Camp Fanø havde et behov for at blive intensiveret eller eventuelt at blive tilpasset til den enkelte familie. Sådanne resultater og dermed ændringer fra Odense Kommune ville muligvis kunne være afgørende for Camp Fanø og styrke interventionen og være virksom til familier med svage ressourcer.

Med disse resultater, synes det at kunne forbedre Camp Fanø på nuværende tidspunkt. Det synes essentielt, at medtage disse fund til et eventuelt informationsmøde, som foregår inden start på Camp Fanø samt til diætistmøderne som forældrene deltager i under campen.

Det synes at være en tendens for vores samfunds tid, at alt skal være dokumenteret og være forsket i. Forældre er ligeledes påvirket af dette syn og nogle forældre kunne eventuelt have behov for specifik data, der fortæller at børnene har brug støtte, for at campen kan være virksom på sigt.

10. Litteraturliste

- Bourdieu, P. (1984): *Distinction – A Social Critique of the Judgement of Taste*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts.
- Bourdieu, P. (1996): *Af praktiske grunde*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. J.D., (2004): *Refleksiv sociologi*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2010): *Kvalitative metoder*. I Brinkmann, S & Tanggaard (red.), *Kvalitative metoder- en grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag
- Esmark, A., Bagge Laustsen, C. og Åkerstrøm Andersen, N (2005): *Socialkonstruktivistiske analysestrategier - en introduktion*. I A. Esmark, C. Bagge Laustsen, & N. Åkerstrøm Andersen (red.), *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Roskilde Universitetsforlag.
- Hansen, C. S. & Larsen, K. (2014): *Teori-metode-empiri-teknik, sammenvævede konstruktioner! Erfaringer fra empirisk arbejde inspireret af Bourdieu*. I *Metodeantologi*. (red.) Karen Pallesgaard Munk. Publiceret på Aarhus Universitetsforlag, 2014.
- Jerlang, E., & Jerlang, J. (2003): *Socialisering og habitus* (Årg. 2. udgave). Gylling: Hans Reitzels Forlag.
- Järvinen, M. (2005): *Pierre Bourdieu*. I *klassisk og moderne samfundsteori*. Sociologisk Institut. København: Hans Reitzels Forlag.
- Kaspersen & Blok (2011): *Teorisynteser og nybrud i moderne sociologi*. I *Sociologi – en grundbog til et fag* (4. udgave, 1. oplag). Redigeret af Heine Andersen. København: Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview* (Årg. 2. udgave). København: Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, K. (2009): *Observationer i et felt*. I Hammerslev, Ole m.fl.: *Refleksiv Sociologi i Praksis*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, K. (2010): *Pierre Bourdieu*. I Andersen, P. T. & Timm, Mary. (2010): *Sundhedssociologi - En grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag.

- Prieur, A. & Sestoft, C. (2006): Pierre Bourdieu - en introduktion. 1. Udgave, 1. Oplag. København: Hans Reitzels Forlag.
- Waquant, L. (2014). I Christian Sandbjerg Hansen (red.) *Socialt rum, symbolsk magt. Bourdieuske perspektiver på klasse*. Forlaget Hexis
- Thing, L. F., & Ottesen, L. (2011). Livsstil, sundhed og inaktivitet. I L. F. Thing, & U. Wagner, *Grundbog i idrætssociologi* (s. 221-231). København: Munksgaard Danmark.
- Østergaard, C. (2011). Bourdieu - smag, distinktion og idrætten som et socialt felt. I L. F. Thing, & U. Wagner: *Grundbog i idrætssociologi*. København: Munksgaard Danmark
- **Opslagsværker:**
- Den Store Danske Encyklopædi (2000). Danmarks Nationalleksikon. Bind 17. København: Nordisk Forlag A/S.

Artikler og udgivelser:

- Bourdieu, P. (2005): Med kritikken som våben. I Dansk Sociologi. Nr.4/16. 2005
- Bourdieu, P. (2010): Modstridende interesser i staten. I Praktiske Grunde. Nordisk tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab. Nr.1-2
- Glasdam, Stinne (2004): *Interview - en diskussion af ligheder og forskelle i Pierre Bourdieu og Steinar Kvaales metodeovervejelser*. Vård i Norden 4/2004. PUBL. No. 74 VOL 24 NR. 4 PP.

Web:

- Camp Fanø Rapport (2009). Lokaliseret den 20. december 2016 på Odense Kommune: www.odense.dk/borger/familie-boern-og-unge/sundhedsplejen/andre-sundhedstilbud/camp-sund-og-sjov-fano

- Den Store Danske Encyklopædi (2016a). Lokaliseret den 25. december 2016 på Den store Danske:
www.denstoredanske.dk/Krop,_psyke_og_sundhed/Psykologi/Psykologiske_terminer/selvtillid
- Den Store Danske Encyklopædi (2016B). Lokaliseret den 25. december 2016 på Den store Danske:
- www.denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Filosofi/Menneskets_grundvilk%C3%A5r/sundhed
- Roskilde Psykologi (2016). Lokaliseret den 25. december 2016 på Roskilde Psykologi: www.roskildepsykolog.dk/behandling-af-psykiske-problemer/selvvaerd-og-selvtillid/
- Folkesundhedsrapporten (2007). Lokaliseret den 15. december 2016 på Statens Institut for Folkesundhed: www.sifolkesundhed.dk/upload/kap_21_overv%C3%A6gt_og_fedme.pdf
- Pædagogik (2016). Lokaliseret 25. december 2016:
www.paedagogik.systime.dk/index.php?id=492
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2007). Lokaliseret 20. December 2016 på Indenrigs- og Sundhedsministeriet:
www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Forebyggelse/2007/Maj/~/_media/Filer%20-%20dokumenter/samfundkons2007.ashx